

Erikohtud

Mitmes liikmesriigis on erikohtud, mis tegelevad konkreetsete teemadega. Sellised kohtud lahendavad sageli haldusvaidlusi ja mõningatel juhtudel vaidlusi eraisikute ja ettevõtete vahel.

Paljudel liikmesriikidel on erikohtud haldusajade jaoks, s.t avalike asutuste ja eraisikute või ettevõtete vaheliste vaidluste jaoks avaliku halduse alaste otsuste üle, nagu vaidlused ehitusloa, ettevõtte käitamise või maksude hindamise üle.

Eraisikute ja/või ettevõtete vaheliste vaidluste valdkonnas (tsiviilasjad) on mõnes liikmesriigis töösuhteid arutavad erikohtud.

Riigi kohta üksikasjaliku teabe saamiseks klõpsake paremas servas selle lipukesel.

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Komisjon uuendab parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 18/01/2019

Erikohtud - Belgia

Sellel lehel esitatakse ülevaade Belgia erikohtutest.

Erikohtud

Teavet mingile valdkonnale (tööõigus, kaubandusõigus) spetsialiseerunud kohtute kohta esitatakse jaotises „üldkohtud“.

Põhiseaduskohus (*Cour Constitutionnelle*)

 Põhiseaduskohus kontrollib seaduste, dekreetide ja määruste **vastavust põhiseadusele**. Samuti jälgib ta **pädevuste nõuetekohast jaotust** föderaalüksuste ja föderaalriigi vahel.

Põhiseaduskohus koosneb 12 kohtunikust, kes jälgivad, et Belgia seadusandjad järgiksid põhiseadust. Põhiseaduskohus **võib tühistada ja peatada seadusi, dekreete ja määrusi**. Põhiseaduskohus on kavandatud erikohtuna. Oma erilise missiooni tõttu on ta sõltumatu nii seadusandlikust kui ka täidesaatvast ja kohtuvõimust.

Põhiseaduskohtule eelnes vahekohtus (*Cour d'arbitrage*), mis loodi 1980. aastal Belgia järk-järgulisel muutmisel föderaalriigiks. Esimese nime andis talle seadusandja selle esialgse ülesande tõttu olla vahekohtuks erinevate seadusandjate, nimelt föderaalriigi ning kogukondade ja regioonide seadusandjate vahel. Kohtu ülesanne piirdus sel ajal kontrollimisega, kas seadused, dekreedid ja määrused on kooskõlas põhiseaduses ja institutsionaalseid reforme käsitlevates seadustes sisalduvate pädevuste jaotamise eeskirjadega.

Nimi „põhiseaduskohus“, mida kohus kannab alates 7. maist 2007 on rohkem kooskõlas tema pädevustega, mis on laienenud seaduste, dekreetide ja määruste kontrollimisele seoses põhiseaduse II peatüki (belglaste õigusi ja vabadusi käsitlevad artiklid 8–32), artiklite 170 ja 172 (maksude õiguspärasus ja võrdsus) ning artikliga 191 (välismaalaste kaitse).

Kuus kohtunikku kuulub prantsuse keelerühma ja **kuus kohtunikku** hollandi keelerühma. Üks kohtunist peab oskama piisaval tasemel saksa keelt. Igas keelerühmas on kolmel kohtunikul vähemalt viieaastane kogemus parlamentaarse assamblee liikmena ning kolm kohtunikku on töötanud õiguse valdkonnas (õigusteaduse professorina mõnes Belgia ülikoolis, kohtunikuna kassatsioonikohtus või riiginõukogus, õigusnõunikuna põhiseaduskohtus).

Allikas: [Põhiseaduskohtu](#) veebisait.

Halduskohtud

Riiginõukogu (*Le Conseil d'Etat*)

Ühtaegu konsultatiiv- ja kohtuorgan, kus ristuvad seadusandlik, täidesaatev ja kohtuvõim, võlgneb [riiginõukogu](#) oma olemasolu peamiselt seadusandja soovile pakkuda kõikidele füüsilistele või juriidilistele isikutele tõhusat abi neid kahjustada võivate õigusvastaste haldusaktide vastu.

Seega on riiginõukogu peamiseks ülesanneteks **tühistada kehtivate eeskirjadega vastuolus olevad haldusaktid või peatada nende täitmine** (üksikud aktid ja määrustikud).

Siiski ei ole haldusliku omavoli vastane kaitse riiginõukogu ainsaks ülesandeks. Tegemist on ka **konsultatiivorganiga** õigus- ja haldusnormide küsimustes.

Ühtlasi tegutseb riiginõukogu **kassatsioonikohtuna**, kes arutab madalamate **halduskohtute otsuste vastu** esitatud kaebusi.

Riiginõukogu teeb esitatud taotluste kohta otsuse või annab välja määruse.

Riiginõukogu **koosneb** 44 eluaegsest liikmest, sealhulgas 1 esimene president, 1 president, 14 kolleegiumi presidenti ja 28 riiginõunikku.

Liikmed töötavad riiginõukogu peaassambleel ning kas haldus- või seadusandluse kolleegiumites.

Allikas: [Belgia riiginõukogu veebisait](#).

Erikohtute andmebaasid

[Riiginõukogu](#) veebisait.

[Põhiseaduskohtu](#) veebisait.

Kas andmebaasile on tasuta juurdepääs?

Jah, juurdepääs on tasuta.

Seonduvad lingid

[Belgia justiitsministeerium](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 06/08/2019

Erikohtud - Bulgaaria

Sellel teabelehel on esitatud teave Bulgaaria kohtusüsteemi kuuluvate erikohtute kohta.

Erikohtud

Bulgaarias ei ole töö-, mere-, kaubandus- ja muu sarnase õiguse valdkonnale spetsialiseerunud erikohtuid.

Halduskohtud

Halduskohtute süsteem kehtestati Bulgaaria Vabariigis 2006. aastal vastu võetud uue halduskohtumenetluse seadustikuga. Halduskohtute süsteem koosneb 28st regionaalsest halduskohtust ja kõrgeimast halduskohtust (*Varhoven administrativen sad*).

Halduskohtud

Halduskohtud on pädevad kõikides asjades, mis puudutavad järgmist:

- haldusaktide väljaandmine, muutmine, tühistamine või kehtetuks tunnistamine;
- halduskohtumenetluse seadustiku kohaste lepingute kehtetuks tunnistamine;
- õiguskaitse haldusasutuste lubamatu tegevuse või tegevusetuse vastu;
- õiguskaitse ebaseadusliku sundtäitmise vastu;
- haldusasutuste ja ametnike ebaseaduslikust tegevusest või tegevusetusest tuleneva kahju hüvitamine;
- sundtäimisest tuleneva kahju hüvitamine;
- halduskohtute tehtud kohtuotsuste kehtetuks tunnistamine, tühistamine või muutmine;
- halduskohtumenetluse seadustiku alusel tehtud haldusotsuste mittevastavuse tuvastamine.

Iga isik võib algatada menetluse haldusõiguse või õigussuhte olemasolu või puudumise tuvastamiseks, kui selle vastu on huvi või ükski muu õiguskaitsevahend ei ole kättesaadav.

Üksikute haldusaktide vaidlustamise asjad vaatab läbi halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud haldusakti välja andnud asutuse piirkondliku osakonna registrijärgne asukoht, juhul kui kaebaja alaline või kehtiv aadress või registrijärgne asukoht on selle piirkondliku osakonna teeninduspiirkonnas. Järgmistel juhtudel menetleb neid asju halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud haldusakti välja andnud asutuse registrijärgne asukoht:

1. vaidlustatud aktil on mitu adressaati, kelle alaline või kehtiv aadress või registrijärgne asukoht on väljaspool akti välja andnud asutuse piirkondliku osakonna teeninduspiirkonda;
2. vaidlustatud akti välja andnud asutusel puudub piirkondlik osakond.

Üldiste haldusaktide vaidlustamisega seotud asju menetleb halduskohus, kelle tööpiirkonnas on vaidlustatud akti välja andnud asutuse registrijärgne asukoht.

Kui vaidlustatud akti on välja andnud välisriigis asuv asutus, menetleb asja Sofia linna halduskohus (*Administrativen sad – grad Sofia*).

Juhul kui kahju hüvitamise nõuded liidetakse seoses lõigetes 1–4 osutatud kohtuvaidlusega, esitatakse need nõuded samuti kohtule, kelle tööpiirkonnas on kaebaja elu- või registrijärgne asukoht.

Kui pädev kohus ei saa asja menetleda, teeb kõrgeim halduskohus korralduse anda see asi üle teisele sama astme halduskohtule.

Bulgaaria välis-, kaitse- ja julgeolekupoliitikat vahetult ellu rakendavate haldusaktide suhtes ei saa kohtulikku kontrolli kohaldada, kui seadusest ei tulene teisiti.

Kõrgeim halduskohus

 Kõrgeima halduskohtu pädevusse kuuluvad järgmised asjad:

1. seaduse kohaste normatiivaktide, välja arvatud kohaliku omavalitsuse volikogude vastu võetud aktide vaidlustamine;
2. ministrite nõukogu, peaministri, asepeaministri ja ministrite otsuste vaidlustamine;
3. kõrgema justiitsnõukogu (*Vissh sadeben savet*) otsuste vaidlustamine;
4. Bulgaaria keskpanga ja tema organite otsuste vaidlustamine;
5. kassatsioonkaebused ja protestid esimese astme kohtute otsuste peale;
6. menetluspoolte kaebused määruste ja korralduste peale;
7. haldusasjades tehtud lõplike kohtuotsuste muutmine;
8. muude seaduses nimetatud aktide vaidlustamine.

Kõrgeimas halduskohtus on kolleegiumid, millel on toimkonnad. Kolleegiumi tööd juhib kolleegiumi esimees (või tema asetäitja), kes võib juhatada ka kohtu eri koosseisusid asjaomases kolleegiumis.

Muud erikohtud

Sõjaväekohtud

Sõjaväekohtud loodi 1. juulil 1879. Sõjaväekohtute süsteemi muudeti 1956. aastal pärast sõjaväeüksuste paigutamist järgmistesse linnadesse: Sofia, Plovdiv, Sliven, Varna ja Pleven. (Sõjaväekohtutel on endiselt sama struktuur.)

Sõjaväekohus (*Voenen sad*)

☞ **Sõjaväekohtud** arutavad esimese astme kohtuna kriminaalasju, mis puudutavad kuritegusid, mille on oma teenistusülesannete täitmise käigus toime pannud sõjaväeteenistujad, kindralid, ohvitserid, allohvitserid ja reatöötajad teistes ministeeriumides ja ametites, tsiviiltöötajad kaitseministeeriumis, Bulgaaria armees, kaitseministrile aru andvates struktuurides, riigi julgeolekuametis ja riigi luureteenistuses. Sõjaväekohtu tehtud otsused saab edasi kaevata sõjaväe apellatsioonikohtusse (*Voenna-apelativen sad*). Sõjaväekohtute pädevus on sätestatud kriminaalmenetluse seadustikus. Neil on regionaalse kohtu staatus. **Sõjaväe apellatsioonikohus** menetleb ainsana kaebusi (sh proteste), mis on esitatud Bulgaaria sõjaväekohtute otsuste peale.

Kriminaalasjade erikohus (*Specializiran nakazatelen sad*)

Kriminaalasjade erikohus loodi kohtusüsteemi seaduse muutmise ja täiendamise seadusega (ametlik väljaanne nr 1, 2011). Kriminaalasjade erikohus on ainus omaladne Bulgaaria Vabariigi territooriumil (asub Sofias) ja see on samaväärne regionaalse kohtuga. Tema pädevus on kindlaks määratud seadusega. (Kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 411a on ammendavalt loetletud kuriteod, mis kuuluvad kriminaalasjade erikohtu pädevusse – peamiselt on tegemist kuritegudega, mille on toime pannud või mille toimepaneku on korraldanud organiseeritud kuritegelikud rühmitused.)

Kriminaalasjade erikohus koosneb kohtunikest ja seda juhib esimees.

☞ **Kriminaalasjade eriapellatsioonikohus** (*Apelativen specializiran nakazatelen sad*) menetleb kriminaalasjade erikohtu otsuste peale esitatud kaebusi (sh proteste). See kohus asub Sofias.

Kriminaalasjade eriapellatsioonikohus koosneb kohtunikest ja seda juhib esimees. ☞ **Bulgaaria kõrgeim kassatsioonikohus** (*Varhoven kasatsionen sad*) on kõrgeim kriminaalkohus ja ta menetleb kriminaalasjade eriapellatsioonikohtu otsuste peale esitatud kassatsioonkaebusi.

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus lahendab tsiviilvaidlusi, sealhulgas vaidlusi, mis puudutavad lünkade täitmist lepingutes või lepingute tingimuste muutmist nende kohandamiseks uute asjaoludega, olenemata sellest, kas ühe või mõlema poole elu- või asukoht on Bulgaaria Vabariigis või mujal.

Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja vahekohus on kindlustanud oma koha Bulgaarias kõige olulisema vahekohtuna ning ta on saavutanud usaldusväarsuse tänu oma meisterlikkusele õiguslike vaidluste lahendamisel. Vahekohus lahendab igal aastal 250 kuni 300 rahvusvahelist ja riigisisest vaidlust: 82% riigisisestest asjadest lahendatakse üheksa kuu jooksul ning 66% rahvusvahelisest asjadest 12 kuu jooksul.

Peale selle osaleb ☞ **vahekohus** aktiivselt vahekohtuga seotud õigusaktide täiustamises. Vahekohtu pädevusse ei kuulu vaidlused, mis puudutavad kinnisvaraga seotud asjaõigusi, elatisnõudeid või tööalastest suhetest tulenevaid õigusi, ega moraalseid õigusi või perekonnaõigust puudutavad vaidlused.

Õigusandmebaas

Kohtute veebisaidid

Igal Bulgaaria kohtul on veebisait, kus on esitatud teave kohtu struktuuri ja tegevuse, sealhulgas menetletavate või juba lõpetatud kohtuasjade kohta ning samuti muu kasulik teave, millega saab igaüks tutvuda.

☞ **Kõrgema justiitsnõukogu** veebisaidil on esitatud Bulgaaria kohtute üksikasjalik loetelu, kaasa arvatud nende aadressid ja veebisaidid (üksnes bulgaaria keeles).

Kohtuotsused avaldatakse viivitamata pärast nende tegemist otsuse teinud kohtu veebisaidil kooskõlas ☞ **isikuandmete kaitse seaduse** ja ☞ **salastatud teabe kaitse seadusega**.

Isikute perekonnaseisu või tervislikku seisundit puudutavates kohtuasjades tehtud otsused avaldatakse ilma vastavate põhjendusteta.

Lisateavet saab järgmistelt veebisaitidelt:

- ☞ **kõrgeim halduskohus**
- ☞ **sõjaväekohus (*Voenen sad*)**
- Bulgaaria Kaubandus-Tööstuskoja ☞ **vahekohus**
- ☞ **rahvusvaheline vahekohus**

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 28/02/2020

Erikohtud - Tšehhi

Erikohtud

Üldiselt Tšehhi Vabariigis erikohtud puuduvad, kuigi üldkohtutel on erikolleegiumid (tööõiguse jaoks).

Muud erikohtud

Põhiseaduskohus

Põhiseaduskohus on põhiseaduslikkuse kaitseks loodud kohus.

Põhiseaduskohus arutab asju täiskogu istungitel või neljas kolmest kohtunikust koosnevas koosseisus.

Ainult täiskogul on õigus teha otsuseid riikliku ja juriidilise tähtsusega põhimõttelistes küsimustes. Need hõlmavad näiteks parlamendi seaduse tühistamist, vabariigi presidendi tagandamist või töövõimetuks tunnistamist või partei laialisaatmist.

Täiskogu koosneb kõikidest kohtunikust, kellest otsuse tegemise juures peab viibima kümme. Järgmistes asjades tehtavad otsused peavad saama kümnest kohtunikust üheksa heakskiidu: parlamendi seaduse tühistamine, vabariigi presidendi tagandamine või töövõimetuks tunnistamine ning sellise kohtuotsuse vastuvõtmine, mis põhineb kohtu poolt varem tehtud otsuse aluseks olevast õiguslikust tõlgendusest erineval tõlgendusel.

Kõiki teisi küsimusi arutavad kolmest kohtunikust koosnevad kohtukoosseisud. Need hõlmavad näiteks isikute või kohalike omavalitsuste esitatud põhiseadusega seotud kaebusi, parlamendiliikmeid hõlmavaid valimiste või õigustega seotud vaidlusi ning riigi keskasutuste ja kohalike sõltumatute organite vahelisi vaidlusi pädevuse üle.

Põhiseaduskohus koosneb 15 kohtunikust. Kohtunikud nimetab kümneks aastaks ametisse vabariigi president senati heakskiidul. Ametisse tagasinimetamise kohta piiranguid ei ole.

Kohut haldavad esimees ja kaks aseesimeest. Iga kohtuniku teenindab tema oma personal, mis koosneb õigusnõustajatest ja sekretärist.

Lisateavet leiab [põhiseaduskohtu veebisaidilt](#).

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Erikohtud - Taani

Selles osas esitatakse teave erikohtute korralduse kohta Taanis.

Erikohtud

Merendus- ja kaubanduskohus (Sø- og Handelsretten)

Alates [merendus- ja kaubanduskohtu](#) loomisest **1862. aastal** on kohus arutanud merendus- ja kaubandusküsimusi kogu riigis.

Merendus- ja kaubanduskohtu pädevust on järjest laiendatud; praegu arutab kohus kohtuasju, mis käsitlevad **Taani kaubamärgiseadust, disainiseadust, turustustavade seadust, konkurentsiseadust**, rahvusvahelisi kaubandustingimusi ja muid kaubandusküsimusi.

Lisaks arutab **pankrotikolleegium** Suur-Kopenhaagenis kohtuasju, mis käsitlevad pankrotti, maksete peatamist, kohustuslikku võlgade tagastamist ja võlgade maksekava muutmist.

Maa kinnistamise kohus (Tinglysningsretten)

[Maa kinnistamise kohus](#) loodi **1. jaanuaril 2007**. Kohus omab pädevust kogu Taanis.

Kohus võtab järkjärgult esimese astme kohtutelt üle maa kinnistamise. Kohus hakkab käsitlema **maatükkide valdusõiguse registree rimist, hüpoteeke ja muid kulusid ning abielulepinguid jne**.

Maa kinnistamise kohus lahendab kinnistamisest tulenevaid vaidlusi. Kõnealuse kohtu otsuse peale võib esitada edasikaebuse Lääne-Taani ringkonnakohtule.

Kohtuliku süüdistuse esitamise ja läbivaatamise erikohus (Den Særlige Klageret)

Kohtuliku süüdistuse esitamise ja läbivaatamise erikohus käsitleb **kohtunike distsiplinaarküsimusi** või kohtute (sealhulgas Fääri saarte ja Gröönimaa kohtute ning apellatsiooniloa nõukogu) poolt palgatud muu juriidilise personali **distsiplinaarküsimusi**. Lisaks võib kohus taasavada kriminaalasja ning kõrvaldada kaitsja kriminaalasja arutamisest.

Kohtuliku süüdistuse esitamise ja läbivaatamise erikohus koosneb ülemkohtu kohtunikust, ringkonnakohtu kohtunikust, esimese astme kohtunikust, advokaadist ja konkreetses valdkonnas pädevast advokaadist.

Halduskohtud

Taani kohtusüsteemis ei ole halduskohtuid.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 07/08/2019

Erikohtud - Saksamaa

See teabeleht sisaldab teavet Saksamaa erikohtute süsteemi kohta.

Töökohtud

Töökohtud lahendavad töötaja ja tööandja vahelistest lepingulistest suhetest tulenevaid tööõiguslaseid vaidlusi (individuaalne tööõigus). Nad lahendavad ka vaidlusi kollektiivlepingu poolte, näiteks ametiühingute ja tööandjate liitude vahel (kollektiivne tööõigus) või tööandja ja tööõukogu vahel.

Liidumaade (*Länder*) töökohtud on esimese astme kohtud. Kohtuasju menetletakse seal kodades, kuhu kuulub üks elukutseline kohtunik ja kaks kohtukaasistujat, kellest üks esindab töötajaid ja teine tööandjaid. Teatavaid ilma ärakuulamiseta tehtavaid otsuseid teeb kohtueesistuja ilma kohtukaasistujate osaluseta.

Kõrgeimad töökohtud (*Landesarbeitsgerichte*, mis on samuti liidumaade kohtud) menetlevad töökohtu otsuste peale esitatud edasikaebusi. Nende kohtute kolleegiumid koosnevad samuti ühest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast, kellest üks esindab töötajaid ja teine tööandjaid.

Kõrgeima astme kohtuks on [Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim töökohus](#) (*Bundesarbeitsgericht*). Selle kolleegiumid koosnevad kohtueesistujast, kahest täiendavast elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast, kellest üks esindab töötajaid ja teine tööandjaid.

Halduskohtud

Haldusotsuseid vaadatakse läbi kohtusüsteemi kolmes eri harus: üldistes halduskohtutes, sotsiaalkohtutes ja maksukohtutes. Üldiste halduskohtute ning sotsiaal- ja maksukohtute oluliseks iseloomulikuks jooneks on *ex officio* uurimise põhimõtte (*Amtsermittlung*) kohaldamine. See tähendab, et kohtud peavad uurima juhtumi asjaolusid omal algatusel (st mitte üksnes ühe poole taotlusel või poolte esitatud tõendite põhjal), sest kohtuotsuse sisuline õigsus on avalikes huvides.

Üldised halduskohtud

Üldistel halduskohtutel on kolm astet (instantsi).

1. **Esimese astme kohtud** on halduskohtud (*Verwaltungsgerichte*).
2. **Teise astme kohtud** on liidumaade kõrgeimad halduskohtud (*Oberverwaltungsgericht* või *Verwaltungsgerichtshof*).
3. **Kõrgeima astme kohtuks** on [Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus](#) (*Bundesverwaltungsgericht*).

Halduskohtud on tavaliselt pädevad menetlema asju esimeses kohtuastmes. Liidumaade kõrgeimad halduskohtud on peamiselt apellatsioonikohtud, kelle ülesanne on esimese astme kohtu otsused õiguslike ja faktiliste asjaolude seisukohast läbi vaadata. Mõne erandiga on Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus kassatsioonikohus, kes uurib üksnes õiguslikke asjaolusid (*Revision*).

Üldised halduskohtud on põhimõtteliselt pädevad menetlema kõiki haldusasutuste ja üksikisikute vahelisi vaidlusi, mis käsitlevad haldusõigusnormide nõuetekohast kohaldamist. Üldkohtud on halduskohtute asemel pädevad menetlema neid kohtuasju, kui haldusasutus ei ole juhtumiga seotud mitte valitsemissektori üksusena, vaid eraettevõttena. See kehtib kõigi sellistest tegevustest tulenevate vaidluste kohta. Lisaks sellele ei kuulu üldiste halduskohtute pädevusse vaidlused, mida vastavalt seadusele menetletakse muudes kohtutes (maksu-, sotsiaal- või üldkohtutes).

Halduskohtus tehakse otsused kolleegiumides, mis koosnevad tavaliselt kolmest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast. Liidumaade kõrgeimad halduskohtud koosnevad tavaliselt kolmest elukutselisest kohtunikust. Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima halduskohtu kolleegium koosneb tavaliselt viiest elukutselisest kohtunikust. Liidumaa halduskohtutes võib kohtuasja menetleda siiski ka üks kohtunik.

Sotsiaalkohtud

Sotsiaalkohtutel on nagu halduskohtutelgi kolm astet, mille vahel on ülesanded asjakohaselt ära jaotatud. Sotsiaalkohtud on tavaliselt pädevad menetlema asju esimeses kohtuastmes. 14 liidumaade kõrgeimat sotsiaalkohtu (*Landessozialgericht*) on apellatsioonikohtud ning [mõne erandiga on Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim sotsiaalkohus](#) (*Bundessozialgericht*) kassatsioonikohus, kes uurib üksnes õiguslikke asjaolusid (*Revision*).

Sotsiaalkohtud menetlevad peamiselt vaidlusi, mis on seotud sotsiaalkindlustuse (pensionid, õnnetusjuhtumi- ja ravikindlustus ning pikaajalise hoolduse kindlustus), töötuskindlustuse, töötajate põhihüvitiste ja sotsiaalhoolekandega (eelkõige sotsiaalabi, varjupaigataotlejate hüvitiste seaduse (*Asylbewerberleistungsgesetz*) kohased hüvitised ja teatavad puudega inimeste seadusega (*Schwerbehindertenrecht*) seotud küsimused). Sotsiaalkohtute kolleegiumid koosnevad ühest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast. Liidumaade kõrgeimate sotsiaalkohtute ja Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima sotsiaalkohtu kolleegiumid koosnevad kolmest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast.

Maksukohtud

Maksukohtute süsteem koosneb esimese astme maksukohtutest ja [Saksamaa Liitvabariigi kõrgeimast maksukohtust](#) (*Bundesfinanzhof*), mis toimib kassatsioonikohtuna ning uurib üksnes õiguslikke asjaolusid (*Revision*). Maksukohtute pädevusse kuuluvad peamiselt vaidlused, mis on seotud riigilõivude, maksude ja tollimaksudega. Maksukohtute kolleegiumid koosnevad kolmest elukutselisest kohtunikust ja kahest kohtukaasistujast. Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima maksukohtu kolleegium koosneb üldjuhul viiest elukutselisest kohtunikust. Maksukohtutes võib kohtuasju siiski menetleda ka üks kohtunik.

Muud erikohtud

Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohus

[Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohus](#) (*Bundesverfassungsgericht*) on pädev menetlema põhiseadusküsimusi riigi tasandil. Tema otsused põhinevad Saksamaa põhiseaduse (*Grundgesetz*) sätetel. Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtus menetletakse enamasti põhiseaduslikke kaebusi. Neid esitavad kodanikud, kelle põhiseaduslikke õigusi on väidetavalt rikutud kas kohtuotsusega, valitsuse tegevuse tulemusena või õigusaktiga. Üldiselt võetakse põhiseaduslik kaebus menetlusse üksnes siis,

kui kõik muud pädevad kohtuastmed on läbitud (st kui see on esitatud kõrgeima astme kohtu otsuse peale). Ainult erandjuhtudel saab põhiseadusliku kaebuse esitada otse õigusakti kohta.

On ka mitut muud liiki menetlusi. Need hõlmavad eelkõige seaduse põhiseadusele vastavuse abstraktset ja konkreetset kohtulikku kontrolli ning menetlusi kontrollimaks, kas põhiseaduslikud asutused on ületanud oma pädevust või mitte. Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohtu teatavad otsused võivad omandada seadusjõu. Kohus koosneb kahest senatist (*Senate*), milles kummaski on kaheksa kohtunikku. Kohus langetab otsuseid kodades, millest igaüks on kolm kohtunikku, või kolleegiumis, enamikul juhtudel ilma suulise aruteluta.

Liidumaade konstitutsioonikohtud (*Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe*)

Liidumaade konstitutsioonikohtud on vastavate liidumaade (*Länder*) konstitutsioonikohtud. Neis lahendatakse peamiselt põhiseaduslikke vaidlusi, mis on seotud liidumaa (*Land*) õigusega (*Landesrecht*), mis reguleerib ka nende kohtute loomist, haldamist ja pädevust.

Seotud lingid

[Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim töökohus](#)

[Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus](#)

[Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim sotsiaalkohus](#)

[Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim maksukohus](#)

[Saksamaa Liitvabariigi konstitutsioonikohus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 20/05/2020

Erikohtud - Eesti

Sellel lehel esitatakse teave Eesti kohtusüsteemi osaks olevate haldus- ja erikohtute kohta.

Erikohtud

Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt võib seaduses sätestada eripädevusega erikohtute loomise. Erakorraliste kohtute moodustamine on keelatud.

Eestis erikohtuid loodud ei ole.

Konstitutsioonikohus

Riigikohus täidab korraga nii kõrgeima astme kohtu kui ka põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu ülesandeid.

Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuna Riigikohus:

- lahendab taotlusi kontrollida üldise õigustloova akti või selle andmata jätmise vastavust põhiseadusele;
- lahendab taotlusi kontrollida välislepingu vastavust põhiseadusele;
- lahendab taotlusi anda seisukoht, kuidas tõlgendada põhiseadust koostoimes Euroopa Liidu õigusega;
- lahendab taotlusi ja kaebusi Riigikogu, Riigikogu juhatuse ja Vabariigi Presidendi otsuste peale;
- lahendab taotlusi tunnistada Riigikogu liige, Vabariigi President, õiguskantsler või riigikontrolör kehtvalt võimetuks oma ülesandeid täitma;
- lahendab taotlusi lõpetada Riigikogu liikme volitused;

- otsustab nõusoleku andmise Riigikogu esimehele Vabariigi Presidendi ülesannetes kuulutada välja Riigikogu erakorralised valimised või keelduda seaduse väljakuulutamisest;
- lahendab erakonna tegevuse lõpetamise taotlusi;
- lahendab kaebusi ja proteste valimiste korraldaja toimingute või valimiskomisjoni otsuste või toimingute peale.

Üksikisikud põhiseaduslikkuse järelevalve taotlusi esitada ei saa.

Riigikohtu kontaktandmed on kättesaadavad [☞ Riigikohtu veebilehel](#).

Põhiseaduslikkuse järelevalvet reguleerib [☞ Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadus](#).

Halduskohtud

Esimese astme kohtutena arutavad haldusasju halduskohtud. Eestis tegutsevad halduskohtud iseseisva kohtuasutusena vaid esimesel astmel.

Halduskohtute lahendeid vaatavad nende peale esitatud apellatsioonkaebuste alusel läbi teise astme kohtuna ringkonnakohtud.

Halduskohtu pädevus, halduskohtusse pöördumine ja halduskohtumenetluse kord on sätestatud [☞ halduskohtumenetluse seadustikus](#).

Halduskohtud

Eestis on kaks halduskohtu - Tallinna Halduskohtu ja Tartu Halduskohtu.

Halduskohtud jagunevad kohtumajadeks.

Tallinna Halduskohtul on kaks kohtumaja:

- Tallinna kohtumaja
- Pärnu kohtumaja

Tartu Halduskohtul on kaks kohtumaja:

- Tartu kohtumaja
- Jõhvi kohtumaja

Ringkonnakohtud:

Eestis on kaks teise astmena tegutsevat ringkonnakohtu.

- Tallinna Ringkonnakohtu
- Tartu Ringkonnakohtu

Kohtute kontaktandmed on kättesaadavad [☞ kohtute veebilehel](#). Juurdepääs kontaktandmetele on **tasuta**.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 28/08/2019

Erikohtud - Iirimaa

Sellel lehel esitatakse teave Iirimaa erikohtute korralduse kohta, viidates kohtukorraldusele üldiselt. Üldise kohtukorralduse kohta üksikasjalikuma teabe saamiseks palume tutvuda [kohtukorraldust](#) ja [üldkohtuid](#) käsitlevate lehtedega.

Erikohtud

Väiksemate kohtuvaidluste kohus

Väiksemate kohtuvaidluste menetlus pakub odava ja mitteametliku võimaluse tarbijavaidluste lahendamiseks, ilma et kumbki pool vajaks õiguslikku esindajat. Väiksemate kohtuvaidluste kohus töötab piirkonnakohtu raames. Selle menetluse korral ei tohi nõude väärtus olla üle 2000 euro, kui vaidlus on seotud tarbija ostetud kaupade või teenustega, tema varale tekitatud väikese kahjuga või tema nõudega tagastada üüritagatis. Kui nõuet ei vaidlustata, ei ole vaja kohtusse ilmuda. Kui nõue vaidlustatakse ja kohtuvälist kokkulepet ei saavutata, lahendab asja piirkonnakohtu kohtunik, kelle otsuse võib edasi kaevata ringkonnakohtusse.

Ärikohus

Ärikohus on sisuliselt kõrgema kohtu erikolleegium. Üks tema peamine omadus on suutlikkus käsitleda kohtuasju kiiresti. Selleks on tal oma menetlused, mis on kehtestatud eesmärgiga käsitleda asju kohe nende esilekerkimisel. Nende menetluste suhtes kohaldatakse [ülemlkohtute eeskirjade korraldust 63A](#).

Kohus käsitleb asju, mis on liigitatud ärivaldkonna kohtuasjadeks vastavalt korralduse nr 63A punktile 1. Nende hulka kuuluvad äriõiguse, maksejõuetuse, intellektuaalomandi, ehitusõiguse, haldusõiguse ja riigiõigusega seotud vaidlused. Kohtu poolt korralduse nr 63A punkti 1 alapunkti a kohaselt vastuvõetavaks tunnistamiseks peab kaebus või meetme vastuhagi olema väärt vähemalt 1 000 000 eurot. Eeskirja 1 punkti b kohaselt vastuvõetavate kohtuasjade puhul selline künnis puudub ning neis asjades on pädevus ärikohtu kohtunikul.

Narkoküsimuste kohus

Narkoküsimuste kohtu programm toimib piirkonnakohtu raames. See pakub mittevägivaldsetes kuritegudes süüdi mõistetud narkosõitlastele võimalust pääseda narkootikumide, kuritegevuse ja vangla nõiarangist. Sobilikke kandidaate hinnatakse nende programmile pühendumise motivatsiooni põhjal.

Muud kohtud

Mitu kohut tegeleb tulumaksu ja sotsiaaltoetusi käsitlevate vaidluste ning võrdõiguslikkust käsitlevate õigusaktide alusel esitatud hagidega, samuti sissereändetaotlusi, linnaplaneerimist ja tööhõivet käsitlevate küsimustega. Nendes kohtutes lahendavad kohtuasju nõutava kvalifikatsiooniga spetsialistid, kelle otsuse saab edasi kaevata ringkonnakohtusse või kõrgemasse kohtusse.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 18/11/2019

Erikohtud - Kreeka

Selles osas esitatakse teavet erikohtute korralduse kohta Kreekas.

Riiginõukogu

Kreeka põhiseaduse artikliga 95 ette nähtud Riiginõukogu (*Συμβούλιο της Επικρατείας*) on **kõrgeima astme halduskohus** ja teostab oma pädevust **täiskogu istungite** (*Ολομέλεια*) või **osakondadena** (*τμήματα*). Täiskogu istungist võtavad osa esimees, vähemalt kümme nõukogu liiget (*σύμβουλοι*), kaks assotsieerunud liiget (*πάρεδροι*) ja üks ametnik (*γραμματέας*).

Riiginõukogul on **kuus osakonda**: I, II, III, IV, V ja VI.

Esimesed neli osakonda (I, II, III ja IV) täidavad õigusemõistmisega seotud ülesandeid ning nende kohtumised on avalikud. Istungitel osalevad osakonna esimees (Riiginõukogu aseesimees), kaks **nõukogu liiget**, kaks assotsieerunud liiget ning üks **ametnik** (viis liiget).

Kõik osakonnad võivad koguneda ka seitsmeliikmelises koosseisus, kus osaleb lisaks veel kaks nõukogu liiget. See on võimalik juhul, kui kohtu esimees annab või viieliikmeline koosseis suunab asja arutamiseks seitsmeliikmelisele koosseisule.

V osakond vastutab dekreetide läbivaatamise ning distsiplinaarjärelevalve eest. Osakond koosneb esimehest (Riiginõukogu aseesimees), vähemalt ühest nõukogu liikmest, ühest assotsieerunud liikmest (kelle hääl on otsustav) ja ühest ametnikust.

VI osakond vastutab riigitulude kogumise seadustikuga (*Κώδικας Είσπραξης Δημόσιων Εσόδων*) ning haldusvaidlustest tulenevate kahjutasudega seotud kohtuotsuste kohtuliku läbivaatamise (tühistamise) eest. Selle koosseis on analoogne esimese nelja osakonna koosseisuga.

Riiginõukogu **põhiülesanded** on sätestatud **põhiseaduse artikli 95 lõikes 1** ning kuuluvad täitmisele vastavalt seadusele.

Riiginõukogu pädevusse kuulub järgmine tegevus:

- haldusametite antud täitmisele kuuluvate aktide tühistamine vastava taotluse alusel võimu kuritarvitamise või õiguserikkumise korral;
- üldiste halduskohtute lõplike kohtuotsuste läbivaatamine vastava taotluse korral, nagu on sätestatud õigusnormides;
- sisuliste otsuste tegemine haldusajades, mis on Riiginõukogule edastatud põhiseaduse ja õigusnormide kohaselt;
- regulatiivsete dekreetide käsitlemine.

Ametiasutused peavad täitma Riiginõukogu tehtud tühistamisotsuseid. Kõik õigusnormides määratletud pädevad asutused võib vastasel korral vastutusele võtta.

Kontrollikoda

Kreeka põhiseaduse artikliga 98 ette nähtud kontrollikoda (*Ελεγκτικό Συνέδριο*) on kahesuguse pädevusega **kõrgema astme kohus**, mis täidab **nii kohtulikke kui ka haldusülesandeid**. Halduspädevuse teostamisel säilitab kontrollikoda oma kohtuliku laadi. Kontrollikoja struktuur sarnaneb Riiginõukogu struktuuriga. Kontrollikoda täidab oma kohtulikke ülesandeid **täiskoguna** (*Ολομέλεια*), **kolme osakonnana** (*τμήματα*) ja **üksustena** (*κλιμάκια*).

Kontrollikoja **põhiülesanded** on:

- riigi ja kohalike omavalituste või muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute **kulutuste auditeerimine**;
- riigiga või samaväärset staatust omava üksusega sõlmitud suure rahalise väärtusega **lepingute auditeerimine**;
- riigi peaarvupidajate ja kohalike omavalituste või muude avalik-õiguslike juriidiliste isikute **raamatupidamisarvestuse auditeerimine**;
- **arvamuste esitamine** seadusandlike ettepanekute kohta, mis käsitlevad pensione või staaži arvestamist pensioniõiguste andmisel;
- **aruande koostamine** valitsuse tulude ja kulude aruande (*απολογισμός*) ja bilansi (*ισολογισμός*) kohta ning selle **esitamine parlamendile**;
- **kohtuvaidluste lahendamine** pensione käsitlevates küsimustes;
- asjade arutamine seoses tsiviil- või sõjalise sektori riigiteenistujate **vastutusega** riigile tahtlikult või hooletusest tekitatud kahju korral.

Kontrollikoja lahendeid ei saa edastada Riiginõukogule kohtulikuks läbivaatamiseks.

Muud erikohtud

Sõjaväekohtud (*στρατοδικεία*), **mereväekohtud** (*ναυτοδικεία*) ja **õhujõudude kohtud** (*αεροδικεία*)

Need on **spetsiaalsed kriminaalkohtud**. Nende kohtute jurisdiktsiooni alla kuuluvad (eranditult) kõik sõjaväes, mereväes või õhujõududes teenivate sõjaväelaste toime pandud süüteod.

Kõrgem erikohus

Kõrgem erikohus (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*) on [ERIKOHUS](#), mis sarnaneb põhiseaduskohtuga selle poolest, et enamik kõrgema erikohtu pädevusse kuuluvaid vaidlusi on põhiseaduslikud. Kohus on ette nähtud [Kreeka põhiseaduse](#) artikliga 100 ja vastutab otsuste tegemise eest parlamendivalimiste õiguspärasuse küsimustes, [parlamendiliikmete](#) ametist vabastamise eest või Kreeka kolme kõrgema astme kohtu vaheliste vaidluste lahendamise eest. Kõrgema erikohtu otsused on lõplikud ja nende peale ei saa [PELLATSIOONI](#) esitada.

Kõrgema erikohtu koosseisu kuuluvad Riiginõukogu esimees, ülemkohtu (*Αρειος Πάγος*) esimees, kontrollikoja president, neli Riiginõukogu liiget ja neli ülemkohtu liiget (kes määratakse ametisse loosimise teel iga kahe aasta tagant).

Kohtu tegevust juhib **Riiginõukogu esimees või ülemkohtu esimees, olenevalt sellest, kumb on vanem**. Kui arutatakse kohtuasju, mis hõlmavad põhiseaduslikkust või õigusnormide tõlgendamist käsitlevate konfliktide ja vaidluste lahendamist, kaasab kohus kaks Kreeka ülikoolide õigusteaduste professorit.

Vääralt peetud kohtumenetlusi käsitlev erikohus

Vääralt peetud kohtumenetlusi käsitlev erikohus (*Ειδικό Δικαστήριο Αγωγών Κακοδικίας*) on ette nähtud **põhiseaduse artikliga 99** ja seadusega nr 693/1977 ning arutab kohtunike vastu algatatud kohtuasju seoses vääralt peetud kohtumenetlustega. Kohtu koosseisu kuuluvad kohtu eesistujana tegutsev Riiginõukogu esimees, Riiginõukogu liige, ülemkohtu liige, kontrollikoja liige, kaks õigusteaduste professorit Kreeka ülikoolidest ja kaks juristi (juristide kõrgema distsiplinaarnõukogu liikmed, kes määratakse loosi alusel).

Ministrite vastutusega seotud kohtuasju menetlev erikohus

Ministrite vastutusega seotud kohtuasju menetlev erikohus (*Ειδικό Δικαστήριο Ευθύνης Υπουργών*) on ette nähtud **põhiseaduse artikliga 86**.

Kõnealune erikohus koguneb iga asja puhul eraldi ja selle koosseisu kuulub **kuus Riiginõukogu liiget ja seitse ülemkohtu liiget**, kelle määrab loosi alusel **parlamendi esimees** pärast seda, kui kohtuasi on algatatud. **Kohtuistungeid peetakse** parlamendi avalike istungitena ning neid juhatavad kahe eespool nimetatud kõrgema astme kohtu liikmed, kes peavad olema ametisse nimetatud või vastavale positsioonile edutatud enne seda, kui esitati kohtumenetluse algatamise ettepanek. Kohtu eesistuja on valitud ülemkohtu liikmetest kõrgemal ametikohal olev liige; kui samal astmel on rohkem kui üks liige, saab eesistujaks nendest vanim. Prokuröriina tegutseb **ülemkohtu juures tegutsev prokurör** või tema asetäitja, kes mõlemad valitakse loosi alusel.

Kõnealune erikohus vastutab valitsuse ministrite ja aseministrite poolt ametikohustuste täitmise ajal toime pandud kuritegusid käsitlevate kohtuasjade menetlemise eest, tingimusel et need kohtuasjad edastab kohtule arutamiseks parlament.

Kohtuametnike tasustamist käsitlevaid vaidlusi lahendav erikohus

Kohtuametnike tasustamist käsitlevaid vaidlusi lahendav erikohus (*Ειδικό Δικαστήριο Μισθολογικών Διαφορών Δικαστικών Λειτουργιών*) on ette nähtud **põhiseaduse artikliga 88**.

Kohtu koosseisu kuuluvad **põhiseaduse artiklis 99** sätestatud erikohtu liikmed; peale selle osalevad kohtu töös täiendavalt veel üks professor ning veel üks jurist.

Kohus vastutab **kohtuametnike (igat liiki) tasustamist** ja pensione **käsitlevate vaidluste** lahendamise eest, kui õigusküsimuste lahendamine avaldab tõenäoliselt mõju väga paljude ametnike töötasule, pensionile või maksukohustusele.

Õigusvaldkonna andmebaasid

1. [Riiginõukogu](#) veebisaidil on ära toodud rohkem kui 250 000 otsust.

Juurdepääs andmebaasile on **tasuta**.

2. Järgnevalt on esitatud lingid peamistele **Kreeka esimese astme halduskohtute** (*διοικητικά πρωτοδικεία*) veebisaitidele.

- [Ateena Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Thessaloníki Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Pireuse Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Pátra Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Írákleio Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Lárisa Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Alexandroúpoli Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Sérrese Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Komotíní Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Kavála Esimese Astme Halduskohus](#)

- [Xánthi Esimese Astme Halduskohus](#)
- [Ioánnina Esimese Astme Halduskohus](#)

[Ateena Esimese Astme Halduskohtu](#) veebisaidil pakutakse järgmisi teenuseid:

- kohtupraktika otsing;
- kohtupraktikat sisaldavad infolehed.

Pakkuda kavatsetakse veel järgmisi teenuseid:

- tõendite väljastamine;
- kohtuasjade jälgimine;
- juriidiliste dokumentide esitamine.

Kõigi muude kohtute veebisaitidel pakutakse järgmisi teenuseid:

- tõendite elektrooniline taotlemine;
- kohtuasjade jälgimine.

Enamik eespool esitatud veebisaitide sisaldab ka teavet kohtu pädevuse, ajaloo, menetluskorra, struktuuri, kohtunike jms kohta.

Juurdepääs andmetele on üldiselt tasuta. Juurdepääs õigusalaselt andmebaasile antakse siiski üksnes kohtunikele, kellel on selle kasutamiseks vaja spetsiaalset kasutajatarkvara ja identimiskoodi.

3. Järgnevalt on esitatud lingid peamistele **Kreeka teise astme halduskohtute** (*διοικητικά εφετεία*) veebisaitidele.

- [Ateena Teise Astme Halduskohus](#)
- [Thessaloníki Teise Astme Halduskohus](#)

Kättesaadavad on järgmised teenused:

- istungite päevakavad;
- tõendite elektrooniline taotlemine;
- kohtuasjade jälgimine.

Juurdepääs andmetele on üldiselt tasuta. Õigusalaselt andmebaase võivad kasutada siiski üksnes kohtunikud ning kasutamiseks on vaja spetsiaalset kasutajatarkvara ning identimiskoodi.

Seonduvad lingid

[Riiginõukogu](#)

[Kontrollikoda](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 25/06/2018

Erikohtud - Hispaania

Hispaania 1978. aasta põhiseaduse artiklis 117 on sätestatud, et Hispaania kohtute korraldus ja toimimine põhineb jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõttel.

Hispaania kohtusüsteemis on üldkohtud jagatud õigusharude alusel neljaks: tsiviilkohtud, kriminaalkohtud, halduskohtud ning sotsiaal- ja töökohtud.

Lisaks sellele nelikjaotusele tunneb Hispaania kohtusüsteem veel militaarõigust, mille kohaldamise eest vastutavad eranditult seaduse kohaselt loodud sõjaväekohtud.

Üldkohtute ja sõjaväekohtute vahelist kohtualluvuskonflikte mis tahes õigusharus lahendab Hispaania kõrgeima kohtu (*Tribunal Supremo*) kohtualluvuse konfliktide lahendamise kolleegium (*Sala de Conflictos de Jurisdicción*). Sinna kuuluvad kõrgeima kohtu esimees, kaks selle kõrgeima kohtu asjaomase kolleegiumi kohtunikku, mis menetleb selle õigusharu asju, mida vaidlus puudutab, ja kaks sõjaväeasjade kolleegiumi (*Sala de lo Militar*) kohtunikku. Kõik need kohtunikud nimetab ametisse kohtute üldnõukogu (*Consejo General del Poder Judicial*).

Üldkohtute pädevuses olevate õigusharude sees on ka teemade alusel spetsialiseerunud kohtud. Nii on näiteks olemas naistevastase vägivalla asjade kohtud, kaubanduskohtud, karistus- ja vangistusjärelvalve kohtud ja alaealiste asjade kohtud.

Konstitutsiooniline seadus kohtuvõimu kohta (*Ley Orgánica del Poder Judicial* – LOPJ, edaspidi „kohtute seadus“) näeb ette järgmised erikohtud.

KAUBANDUSKOHTUD

Kaubanduskohtud (*Juzgados de lo Mercantil*) on erikohtud, mis tegutsevad alates 1. septembrist 2004. Need kohtud kuuluvad tsiviilkohtute süsteemi.

TÖÖPIIRKOND

Üldiselt on igas provintsis vähemalt üks kaubanduskohus, mis asub provintsi keskuses ja mille tööpiirkond hõlmab kogu provintsi.

Kaubanduskohtud võib luua ka teistes linnades peale provintsi keskuse, kui see on rahvaarvu, tööstus- või kaubanduskeskuste olemasolu või majandusliku tegevuse tõttu õigustatud. Nende kohtute tööpiirkond piiritletakse igal konkreetsel juhul eraldi.

Lubatud on luua kaubanduskohtuid, mille tööpiirkond hõlmab sama autonoomse piirkonna kaht või enamat provintsi.

PÄDEVUS

Kaubanduskohtud lahendavad neid reguleeriva seaduse alusel **maksejõuetusega** seotud asju.

Kaubanduskohtud lahendavad ka tsiviilkohtu pädevusse kuuluvaid asju, sealhulgas ebaausa konkurentsi, tööstusomandi, intellektuaalse omandi ja reklaamiga seotud nõudeid ning kõiki asju, mis algatatakse äriühingute ja ühistute tegevust reguleerivate õigusnormide alusel.

Kaubanduskohtute pädevuses on **välisriikide kohtute ja vahekohtute otsuste tunnustamine ja täitmine**, kui need puudutavad kaubanduskohtu pädevusse kuuluvaid küsimusi, välja arvatud juhul, kui asi kuulub vastavalt välislepingutele ja muudele rahvusvahelistele sätetele mõne muu kohtu pädevusse.

EDASIKAEBUSED

Esimese astme kaubanduskohtu otsuse (v.a maksejõuetust puudutavad otsused tööõiguslikes küsimustes) saab seadusega ettenähtud korras edasi kaevata provintsikohtule, mille üks või mitu koda peavad olema sellele valdkonnale spetsialiseerunud, nagu on sätestatud kohtute seaduses.

Muid kohtute seaduses ette nähtud edasikaebusi võib esitada nimetatud seaduses sätestatud juhtudel.

ÜHENDUSE KAUBAMÄRGI KOHTUD

Ühenduse kaubamärgi kohtud (*Juzgados de Marca Comunitaria*) on Alicante asuvad kaubanduskohtud, mis menetlevad esimeses astmes eranditult nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 (ühenduse kaubamärgi kohta) ja nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 6/2002 (ühenduse disainilahenduse kohta) alusel algatatud asju.

Nende kohtute tööpiirkond hõlmab kogu Hispaania territooriumi ja ainuüksi sel otstarbel nimetatakse neid kohtuid ühenduse kaubamärgi kohtuteks.

Need kohtud kuuluvad tsiviilkohtute süsteemi.

Peale selle menetleb (menetlevad) Alicante provintsikohtu erikoda/kojad teises astmes eranditult kõiki kaebusi, millele on osutatud nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 (ühenduse kaubamärgi kohta) artiklis 101 ja nõukogu 12. detsembri

2001. aasta määruses (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta. Nende kohtute tööpiirkond hõlmab kogu Hispaania territooriumi ja ainuüksi sel otstarbel nimetatakse neid kohtuid ühenduse kaubamärgi kohtuteks.

KARISTUS- JA VANGISTUSJÄRELEVALVE KOHTUD

Karistus- ja vangistusjärelvalve kohtutele (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) on kinnipidamisasutuste üldseadusega (*Ley General Penitenciaria*) antud pädevus järgmistes küsimustes: vabadusekaotuse ja vabadust piiravate meetmete täideviimine, kinnipidamisasutuste juhtkondade distsiplinaarvõimu kohtulik kontroll, kinnipeetavate õiguste ja huvide kaitsmine ja muud seaduses sätestatud küsimused. Need kohtud kuuluvad kriminaalkohtute süsteemi.

TÖÖPIIRKOND

Igas provintsis on üks või mitu karistus- ja vangistusjärelvalve kohut, mis kuuluvad kriminaalkohtute süsteemi.

Madridis on üks või mitu üleriigilist karistus- ja vangistusjärelvalve kohut, mille tööpiirkond hõlmab kogu Hispaaniat.

PÄDEVUS

Karistus- ja vangistusjärelvalve kohtutele on kinnipidamisasutuste üldseadusega antud pädevus järgmistes küsimustes: vabadusekaotuse ja vabadust piiravate meetmete täideviimine, kinnipidamisasutuste juhtkondade distsiplinaarvõimu kohtulik kontroll, kinnipeetavate õiguste ja huvide kaitsmine ja muud seaduses sätestatud küsimused.

EDASIKAEBUSED

Provintsi karistus- ja vangistusjärelvalve kohtu otsuse saab seadusega ettenähtud korras edasi kaevata provintsikohtule.

Muid kohtute seaduses ette nähtud edasikaebusi võib esitada nimetatud seaduses sätestatud juhtudel.

ALAEALISTE ASJADE KOHTUD

TÖÖPIIRKOND

Igas provintsis on vähemalt üks alaealiste asjade kohus (*Juzgado de Menores*), mis asub provintsi keskses ja mille tööpiirkond hõlmab kogu provintsi.

Madridis asub üleriigiline alaealiste asjade kohus, mille tööpiirkond hõlmab kogu Hispaaniat ja mis menetleb alaealiste kriminaalvastutust reguleerivate õigusaktidega tema pädevusse antud asju.

PÄDEVUS

Alaealiste asjade kohtute pädevusse kuulub 14–18aastaste isikute poolt väidetavalt toime pandud kuritegude lahendamine.

Alaealiste asjade kohtunikud täidavad ülesandeid, mis on sätestatud seadustes, mis puudutavad kuriteona liigitatavaid tegusid toime pannud alaealisi, ning muid kohustusi, mis on neile alaealistega seoses seadusega pandud.

EDASIKAEBUSED

Provintsi alaealiste asjade kohtu otsuse saab seadusega ettenähtud korras edasi kaevata provintsikohtusse.

Muid kohtute seaduses ette nähtud edasikaebusi võib esitada nimetatud seaduses sätestatud juhtudel.

NAISTEVASTASE VÄGIVALLA ASJADE KOHTUD

TÖÖPIIRKOND

Igas ringkonnas on vähemalt üks naistevastase vägivalla asjade kohus (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), mis asub ringkonna keskses ja mille pädevus hõlmab kogu seda territooriumi. Neid nimetatakse vastavalt nende asukohaks olevale omavalitsusüksusele.

Valitsus võib kohtute üldnõukogu ettepanekul ja asjakohasel juhul autonoomse piirkonna valitsuse aruande alusel, juhul kui õigusemõistmine on antud üle sellele autonoomsele piirkonnale, laiendada kuningliku dekreediga naistevastase vägivalla asjade kohtute pädevust, nii et see hõlmab sama provintsi kaht või enam ringkonda.

Kohtute üldnõukogu võib juhtkolleegiumide (*Salas de Gobierno*) aruande põhjal otsustada, et nendes tööpiirkondades, kus see on töökoormuse tõttu nõutav ja asjakohane, võib nende kohtute pädevusse kuuluvaid asju asjakohasel juhul menetleda esimese astme ja eeluurimiskohus (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*) või eeluurimiskohus (*Juzgado de Instrucción*).

Ringkondades, kus on ainult esimese astme ja eeluurimiskohus, menetleb see kohus naistevastase vägivalda asjade kohtu pädevusse kuuluvaid asju.

Naistevastase vägivalda asjade kohtud kuuluvad kriminaalkohtute süsteemi.

PÄDEVUS

Naistevastase vägivalda asjade kohtud menetlevad kriminaalkohtuna vastavalt kriminaalmenetluse seaduses (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*) sätestatud menetlusele ja edasikaebamise korrale muu hulgas järgmisi küsimusi:

- juurdlused, mille eesmärk on määrata kindlaks karistusõiguslik vastutus kriminaalseadustiku (*Código Penal*) peatükkide alusel, mis käsitlevad tapmist, aborti, kehavigastuste tekitamist, inimloote kahjustamist, vabaduse piiramist, inimväärkuse alandamist, seksuaalset enesemääramist, eraelu kaitset ning õigust oma kujutisele ja maine kaitset ja muid vägivalda või hirmutamise abil toimepandud kuritegusid, kui teod on toime pandud praeguse või endise abikaasa või teo toime pannud isikuga analoogses suhtes oleva või olnud naise vastu (ka juhul, kui need isikud ei ela koos), samuti enda või abikaasa või elukaaslase järeltulijate või alaealiste või puudega isikute vastu, kes elavad teo toimepanijaga koos või kelle suhtes on tema abikaasal või elukaaslasel vanema õigus, kes on abikaasa või elukaaslase eestkoste või hoolduse all või tema perekonnas hooldamisel, sealhulgas juhul, kui on toime pandud soolise vägivalda akt;
- juurdlused, mille eesmärk on määrata kindlaks karistusõiguslik vastutus ükskõik millise perekondlike õiguste või kohustuste vastase kuriteo eest, kui ohver on mõni eelmises punktis nimetatud isik;
- ohvrile lähenemise keelu kehtestamine, ilma et see piiraks järelevalvekohtunikule (*Juez de Guardia*) antud volitusi;
- seaduse kohaselt nende pädevusse kuuluvate väiksemate õigusrikkumistega seotud asjade menetlemine ja neis otsuse tegemine, kui ohver on mõni ülal nimetatud isik;
- Euroopa Liidus nende pädevusse kuuluvates kriminaalasjades tehtud otsuste vastastikuse tunnustamise dokumentide väljaandmine ja täitmisele pööramine;
- juurdlused, mille eesmärk on määrata kindlaks karistusõiguslik vastutus kriminaalseadustiku artiklis 468 sätestatud ja selle alusel karistatava rikkumise eest, kui õigusrikkumise tõttu kannatanud isik, kellega seotud karistus-, kaitse- või julgeolekumeedet on rikutud, on teo toimepanija praegune või endine abikaasa või teo toime pannud isikuga analoogses suhtes olev või olnud naine (ka juhul, kui need isikud ei ela koos), samuti teo toimepanija või tema abikaasa või elukaaslase järeltulija või alaealine või puudega isik, kes elab teo toimepanijaga koos või kelle suhtes on tema abikaasal või elukaaslasel vanema õigus või kes on abikaasa või elukaaslase eestkoste või hoolduse all.

Naistevastase vägivalda asjade kohtud võivad tsiviilkohtuna vastavalt kriminaalmenetluse seaduses sätestatud menetlusele ja edasikaebamise korrale menetleda muu hulgas järgmisi küsimusi:

- põlvnemine, emadus ja isadus;
- abielu kehtetuks tunnistamine, lahuselu ja lahutus;
- isade ja laste vahelised suhted;
- perekonda puudutavate meetmete vastuvõtmine või muutmine;
- asjad, mis on seotud ainult laste hooldusõigusega või elatisega, mida üks vanem nõuab laste nimel teiselt vanemalt;
- lapsendamise heakskiitmise vajadus;
- alaealiste kaitset puudutavate haldusotsuste vaidlustamine.

Naistevastase vägivalda asjade kohtutel on tsiviilkohtuna ainuõiguslik ja täielik pädevus juhul, kui kumulatiivselt on täidetud järgmised tingimused:

- tegemist on mõne eelmises lõigus nimetatud küsimusega seotud tsiviilkohtumenetlusega;
- üks tsiviilkohtumenetluse pooltest on soolise vägivalda ohver;
- üht tsiviilkohtumenetluse pooltest süüdistatakse soolise vägivalda toime panemises, sellele kihutamises või kaasaaitamises;
- naistevastase vägivalda asjade kohtus on algatatud kriminaalmenetlus seoses naistevastasest vägivaldast tulenenud kuriteo või väärteoga või soolise vägivalda ohvri kaitseks on välja antud lähenemiskeeld.

Kui kohtuniku hinnangul puudub tegudel, millest kohut on teavitatud, selge seos soolise vägivaldaga, võib ta avalduse tagasi lükata ja saata selle edasi pädevale kohtule.

Ühelgi neil juhul ei ole lubatud kasutada lepitust.

EDASIKAEBUSED

Provintsi naistevastase vägivalda asjade kohtu otsuse saab seaduses sätestatud korras edasi kaevata provintsikohtusse.

Muid kohtute seaduses ette nähtud edasikaebusi võib esitada kohtute seaduses sätestatud juhtudel.

KOHTUTE ÜLDNÕUKOGU OTSUSEGA LOODUD ERIKOHTUD

Hispaanias võib kohtute seaduse alusel luua erikohtuid, eeldusel et need ei riku jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõtet, vaid kuuluvad viite liiki kohtutest koosnevasse süsteemi. Nii on see näiteks kaubanduskohtute, alaealiste asjade kohtute ja naistevastase vägivalda asjade kohtute puhul. Erikohtuid võib luua ka sama seaduse artikli 98 alusel kohtute üldnõukogu. Nii on see näiteks perekonnapöytä (*Juzgados de Familia*), hüpoteegiga tagatud nõuete täite kohtute (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) ja täitevkohtute (*Juzgados de Ejecutorias*) puhul.

Muud erikohtud

Hispaania 1978. aasta põhiseaduse VI jaotise artiklis 117 on sätestatud riigi kohtute korralduse ja toimimise alusena jurisdiktsiooni ühtsuse põhimõte.

See põhimõte väljendub ainujurisdiktsioonis, mis koosneb ühest ainsast üldkohtuid moodustavast kohtunikukonnast.

Hispaania põhiseaduses on sätestatud, et õigus pärineb rahvalt ning seda mõistavad kuninga nimel kohtunikud (*juez* või *magistrado*), kes on sõltumatud, kannavad vastutust oma tegevuse eest, järgivad oma tegevuses üksnes õigusriigi põhimõtteid ja keda ei saa ametist tagandada.

Kohtunike ametist vabastamine, üleviimine, tegevuse peatamine või pensionile saatmine on võimalik ainult õigusega ette nähtud alustel ja tagatistega.

Kohtuvõimu teostamise pädevus igasuguses menetluses ehk otsuste tegemine ja nende täideviimine kuulub eranditult seaduse kohaselt loodud kohtutele vastavalt seaduses sätestatud pädevus- ja menetlusnormidele.

Kohtud ei täida muid ülesandeid peale eelmises lõigus nimetatute ja nende, mis on neile seadusega sõnaselgelt pandud mis tahes õiguse tagamiseks.

Kohtuvõimust eraldi näeb põhiseadus eri jaotistes ette kahe põhiseadusliku organi olemasolu. Need organid on täiesti sõltumatud ja erapooletud ning nende suhtes kohaldatakse ainult õigusriigi põhimõtet.

Need põhiseaduslikud organid on konstitutsioonikohus (*Tribunal Constitucional*) ja riigikontroll (*Tribunal de Cuentas*).

KONSTITUTSIOONIKOHUS

Hispaania konstitutsioonikohus on kohtuvõimuväline organ.

Konstitutsioonikohus on põhiseaduse kõrgeim tõlgendaja, kes on teistest põhiseaduslikest organitest sõltumatu ning selle suhtes kohaldatakse ainult põhiseadust ja asjakohast konstitutsioonilist seadust.

Ta on ainus omalaadne ja tema pädevus hõlmab kogu Hispaaniat.

KOOSSEIS

Konstitutsioonikohus koosneb 12 kohtunikust, kelle nimetab ametisse kuningas. Neist kohtunikest neli määratakse Hispaania Saadikute Kongressi (*Congreso de los Diputados*) ettepanekul liikmete kolme viiendiku poolthääletage, neli senati (*Senado*) ettepanekul sama suure poolthääle arvuga, kaks valitsuse ettepanekul ja kaks kohtute üldnõukogu ettepanekul. Ametisse nimetatud kohtunikud valivad endi seast esimehe ja aseesimehe.

PÄDEVUS

Konstitutsioonikohus menetleb muu hulgas järgmisi seadusega määratud asju seadusega ettenähtud korras:

- seaduste, määruste ja seaduse jõuga aktide põhiseadusvastasuse kohta esitatud kaebused;
- põhiseaduse artikli 53 lõikes 2 nimetatud kodanikuõiguste ja -vabaduste riivega seotud kaebused;
- riigi ja autonoomsete piirkondade pädevust või autonoomsete piirkondade omavahelist pädevust puudutavad põhiseaduslikud vaidlused;

- riigi põhiseaduslike institutsioonide vahelised vaidlused;
- välislepingute põhiseadusele vastavaks tunnistamine.

Lisateave: [☞ konstitutsioonikohus](#)

RIIGIKONTROLL

Riigikontroll on kõrgeim riigi ja avaliku sektori arvepidamise ja majandusliku juhtimise kontrolli teostav organ.

Riigikontrollil on oma pädevus, kuid ta kuulub seadusandliku võimu sfääri ja annab otse aru Hispaania parlamendile (*Cortes Generales*).

KOOSSEIS

Riigikontroll koosneb 12 liikmest ehk audiitorist (*Consejeros de Cuentas*), kellest kuus nimetab saadikute kongress ja kuus senat. Neid puudutavad samad sõltumatuse, tagandamatuse ja huvide konfliktist hoidumise põhimõtted nagu kohtunikkegi.

FUNKTSIOONID

Riigikontrollil on kaks funktsiooni.

- Kontrollifunktsioon, mis seisneb avaliku sektori finants- ja majandustegevuse õiguspärasuse, tõhususe ja ökonoomsuse pidevas kontrollimises väljastpoolt.
- Kohtufunktsioon, mis seisneb riigi vara ja vahendeid käsutavate isikute raamatupidamisalase vastutusega seotud asjade lahendamises, et saavutada riiklike vahendite omastamisega, ebakorrekse, puuduliku või puuduva põhjendusega kasutamise või muudel põhjustel tekitatud kahju hüvitamine.

Lisateave: [☞ riigikontroll](#)

TAVAÕIGUSLIKUD KOHTUD

Põhiseaduse artikkel 125 tunnustab tavaõiguslikke kohtuid kui rahva õigusemõistmises osalemise viisi.

Kohtute seaduse artikkel 19 tunnustab tavaõiguslike kohtutena (*tribunales consuetudinarios*) Valencia piirkonna veekohut (*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*) ja Murcia tarkade nõukogu (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*). Mõlemad on veemajanduse küsimustega tegelevad tavaõiguslikud institutsioonid.

Alates 2009. aastast on need kaks Hispaania tavaõiguslikku kohut kantud inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja ning need kujutavad endast elavat tõendust inimrühmade suutlikkusest luua ühiskondlikel alustel demokraatlikult keerukaid süsteeme.

VALENCIA PIIRKONNA VEEKOHUS

See on vanim kohtuinstitutsioon Euroopas.

Ta tegutseb Valencia piirkonnas.

Kohus koosneb kaheksast liikmest, kelle on demokraatlikult valinud Valencia viljaka ala (Huerta Valenciana) põllumajandustootjad. Tema pädevuses on vee võrdne jagamine põllumajanduslike maade eri omanike vahel, põllumajandustootjatevaheliste vaidluste lahendamine ja karistuse määramine niisutuseeskirjade rikkumise eest.

MURCIA TARKADE NÕUKOGU

Murcia tarkade nõukogu (*Consejo de Hombres Buenos*) loodi juba keskajal. See tegutseb ametlikult alates 1849. aastast ja on reguleeritud kui Murcia viljaka ala (*Huerta de Murcia*) kõrgeim kohtuorgan. Nõukogusse kuuluvad esimees, sekretär ja veel viis liiget.

Nõukogu avalik kohtuistung toimub igal neljapäeval omavalitsuse istungitesaalis ja otsused võetakse vastu samal päeval või hiljemalt järgmisel istungil. Otsused võetakse vastu häälteenamusega, kusjuures võrdse häältearvu korral on otsustav hääل esimehel. Murcia tarkade nõukogu määrab ainult rahalisi karistusi. Kohtu tehtud otsused on lõplikud ja täitmiseks.

Lisateave: [☞ Murcia tarkade nõukogu](#)

Seotud lingid

[☞ HISPAANIA KOHTUTE ÜLDNÕUKOGU](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 22/05/2020

Erikohtud - Prantsusmaa

Selles jaotises esitatakse ülevaade Prantsusmaa põhiseadus- ja halduskohtutest.

Põhiseadusnõukogu

Viienda Vabariigi põhiseadusega 4. oktoobril 1958. aastal loodud **põhiseadusnõukogu** (*Conseil constitutionnel*) ei paikne üld- või halduskohtute hierarhia tipus. Seega ei ole tegemist **ülemkohtuga**.

Põhiseadusnõukogul on **ühiksa liiget** ja iga kolme aasta järel vahetub kolmandik liikmetest. Liikmed nimetatakse ametisse **üheksaks aastaks** ning see ametiaeg **ei ole pikendatav**. Vabariigi president nimetab ametisse kolm liiget ning parlamendi mõlema koja (rahvussamblee ja senati) esimehed nimetavad kumbki kolm liiget. **Endised vabariigi presidendid** on seaduse järgi põhiseadusnõukogu eluaegsed liikmed, kui nad ei täida selle nõukogu liikme mandaadiga vastuolus olevaid funktsioone. Sel juhul ei tohi nad nõukogu töös osaleda.

Põhiseadusnõukogu esimehe nimetab selle liikmete hulgast vabariigi president.

Põhiseadusnõukogu liikmeks saamisele ei ole kehtestatud **vanusepiire ega kutsealanõudeid**. Põhiseadusnõukogu liige **ei tohi** aga samal ajal olla valitsuse ega majandus- ja sotsiaalnõukogu liige ega töötada valitaval ametikohal. Liikmete suhtes kehtivad samad kutsealakeelud nagu rahvussamblee ja senati liikmete suhtes.

Põhiseadusnõukogu on **alaline organ**, aga selle koosolekute toimumise sagedus sõltub nõukogule esitatud küsimuste hulgast. Põhiseadusnõukogul puuduvad allüksused ning nõukogu koguneb ja teeb otsuseid vaid täiskoosseisus toimuvatel istungitel. Otsuste vastuvõtmiseks **nõutava kvoorumi** saavutamiseks peab kohal viibima **seitse kohtunikku**. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav esimehe hääl. Eriarvamusi ei avaldata. Koosolekutel ja istungitel esitatud suulised väited ja hääletamine **ei ole avalikud ega kuulu avaldamisele**.

Menetlus on kirjalik ja selle puhul järgitakse võistlevuse põhimõtet. Valimiste küsimustes võivad pooled siiski teha suulisi avaldusi. Peale selle võivad pooled või nende esindajad teha suulisi avaldusi istungil, kus toimub eelarutelu põhiseaduslikkuse küsimuste üle.

Põhiseadusnõukogu **pädevuse** võib jagada kahte kategooriasse.

Pädevus kahte liiki vaidluste lahendamiseks

Seadusandlikud vaidlused

Põhiseadusnõukogu teeb **põhiseaduslikkuse üle** eelotsuseid (*contrôle de constitutionnalité préventif*) ning need otsused on eraldiseisvad tegelike juhtumite raames tehtavatest otsustest. Tavaliste õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustuste korral ei ole selle menetluse kasutamine kohustuslik, kuid institutsiooniliste õigusaktide (*lois organiques*) ja mõlema parlamendikoja kodukorra puhul on see kohustuslik. Taotlused selle menetluse kasutamiseks esitatakse pärast parlamendis toimunud hääletust, kuid enne seaduse jõustumist või ratifitseerimist või rahvusvahelise kohustuse heakskiitmist või parlamendi kodukorra jõustumist. Mittekohustuslikel juhtudel võib taotluse esitada poliitilise võimu esindaja (vabariigi president, peaminister ning rahvussamblee või senati esimees) või võivad seda teha 60 saadikut või 60 senati liiget.

1. märtsil 2010. aastal seati nn esmatähtsat põhiseaduslikkuse küsimust (*question prioritaire de constitutionnalité*) käsitleva menetluse jõustumisega sisse erakorraline **põhiseaduslikkuse järelevalve**. Alates sellest kuupäevast võivad kõik hagejad või kostjad või süüdistatavad kohtumenetluse käigus vaidlustada õigusnormi, väites, et kõnealune norm ei ole kooskõlas põhiseadusega tagatud õiguste ja vabadustega. Asja võib suunata põhiseadusnõukogule ainult siis, kui suunamise on heaks kiitnud riiginõukogu või kassatsioonikohus. Põhiseadusnõukogu peab esitama oma arvamuse kolme kuu jooksul.

Põhiseadusnõukogu teeb otsuseid **pädevuse jaotumise üle** seadusandlike aktide ja rakendusaktide vahel. Põhiseadusnõukogule võib asja esitada õigusloome protsessi käigus konkreetset meedet käsitleva parlamendikoja (rahvusassamblee või senati) esimees või valitsus või pärast protsessi lõppu peaminister, taotledes meetme õigusliku staatuse alandamist.

Valimiste või referendumitega seotud vaidlused

Põhiseadusnõukogu otsustab **vabariigi presidendi valimise ja referendumite õiguspärasuse** üle ning kuulutab välja nende tulemused. Põhiseadusnõukogu otsustab ka mõlema parlamendikoja liikmete valimise ning nende sobivust ja diskvalifitseerimist käsitlevate eeskirjade õiguspärasuse üle.

Põhiseadusnõukogule võivad valimisküsimustes esitada taotlusi kõik valijad ning seetõttu on taotluste arv olulisel määral kasvanud pärast seda, kui võeti vastu valimiskulutuste korraldamist ja kontrollimist käsitlevad õigusaktid, sest põhiseadusnõukogu toimib apellatsioonikohtuna parlamendi- ja presidendivalimiste kandidaatide jaoks.

Konsultatiivne roll

Põhiseadusnõukogu esitab oma arvamuse, kui riigipea konsulteerib nõukoguga ametlikult **põhiseaduse artikli 16** (mis käsitleb **täisv olitusi kriisi korral**) rakendamise üle ja edaspidi selle raames tehtavate otsuste üle.

Peale selle konsulteerib valitsus põhiseadusnõukoguga **vabariigi presidendi valimiste ja referendumite korraldamisega seotud tekstide** üle.

Kõik otsused vormistatakse samal viisil ja sisaldavad:

- viiteid kohaldatavatele õigusnormidele ja menetlustoimingutele;
- põhjendusi, milles analüüsitakse aluseks olnud argumente ning esitatakse kohaldatavad põhimõtted ja vastus taotlusele;
- punktideks liigendatud resolutsioon, milles esitatakse lõplik vastuvõetud otsus.

Need otsused on valitsusasutustele ning kõikidele haldus- ja kohtuorganitele siduvad ega kuulu **edasikaebamisele**. **Lõplik õigusjõud** ei ole mitte ainult otsuse resolutsioonil, vaid ka selle aluseks olevatel vajalikel põhjendustel. Põhiseadusnõukogu võtab siiski vastu taotlusi oluliste vigade parandamiseks.

Õigusnormi, mis on eelotsusega kuulutatud põhiseadusega vastuolus olevaks, ei saa vastu võtta või kohaldada.

Õigusnorm, mis on esmatähtsat põhiseaduslikkuse küsimust käsitleva menetluse käigus tunnistatud põhiseadusega vastuolus olevaks, tunnistatakse kehtetuks põhiseadusnõukogu otsuse avaldamisega või alates nimetatud otsuses sätestatud hilisemast kuupäevast. Põhiseadusnõukogu näeb ette tingimused ja piirangud, mille raames võib vaidlustada õigusnormist juba tulenenud tagajärjed.

Valimistega seotud vaidlustes tehtud otsustega võidakse tühistada hääletamisedelid või valimised üldiselt ning neis otsustes võidakse tunnistada kandidaat sobimatuks ja/või näha ette valitud ametiisiku tagasiastumine.

Otsused **teatakse** pooltele **teatavaks** ja **avaldatakse** Prantsuse Vabariigi **ametlikus väljaandes** (*Journal officiel de la République française*). Eelotsuse korral avaldatakse ka parlamendi mis tahes taotlused ja valitsuse märkused.

Kõik põhiseadusnõukogu loomisest alates tehtud otsused on kättesaadavad [põhiseadusnõukogu veebisaidil](#).

Halduskohtud

Halduskohtute ülesanded

Haldusasutuste antud akte vaatavad läbi **haldusasutustest sõltumatud halduskohtud** (haldus- ja kohtuvõimu lahususe printsiip), mis on üldkohtutest eraldiseisvad organid (pädevuste lahususe põhimõte). Akte võivad läbi vaadata ka haldusorganid, kuid sel juhul kuuluvad nende organite otsused läbivaatamisele kohtu poolt.

Madalama astme halduskohtud (*tribunaux administratifs*) on **haldusõiguse esimese astme üldkohtud**. Kuid **erihalduskohtuid** on palju ja need on järgmised:

- **finantskohtud** (regioonide kontrollikojad (*chambre régionale des comptes*) ja kontrollikoda (*Cour des comptes*));
- **sotsiaalhoolekandekohtud** (departemangude sotsiaalhoolekandekomisjonid ja sotsiaalhoolekande keskkomisjon);
- **distsiplinaarkohtud** (eelarve- ja finantsdistsipliini kohus, kohtunike ülemkogu, kutsealade distsiplinaarorganid, ülikoolide kohtud jne).

Nende kohtute otsuste peale võib üldjuhul esitada apellatsiooni **haldusapellatsioonikohtutele** (*cours administratifs d'appel*), kelle otsuste peale võib omakorda esitada õigusküsimustes apellatsiooni **riiginõukogule** (*Conseil d'État*). Selle rolli täitmisel kontrollib riiginõukogu ainult õigusnormide ja menetluseeskirjade õiget kohaldamist riiginõukogus vaidlustatud kohtuotsuste korral, nagu seda teeb ka kassatsioonikohus, kuid lisaks toimib riiginõukogu esimese ja viimase astme kohtuna teatavate vaidluste korral, näiteks ministrite võetavate regulatiivsete meetmetega seotud vaidluste korral.

Kahe kohtusüsteemi vahelisi **vaidlusi kohtualluvuse küsimustes** lahendab pädevuskonfliktide kohus (*Tribunal des conflits*), millesse kuulub võrdsel arvul nii kassatsioonikohtu kui ka riiginõukogu liikmeid. Põhiseadusnõukogu teeb järelevalvet õigusaktide põhiseadusele vastavuse üle ega vaata läbi riigiasutuste võetud meetmeid või akte.

Halduskohtute struktuur

Halduskohtud (kokku 42) ja **haldusapellatsioonikohtud** (kokku 8) on jaotatud kodadeks. Nende arv ja spetsialiseerumisvaldkonnad sõltuvad kohtu liikmetest ja kohtu esimehe kehtestatud sisestruktuurist. Riiginõukogul on ainult üks kohtufunktsioonidega osakond, nimelt kohtuvaidluste osakond (*Section du contentieux*). Muudel osakondadel on haldusfunktsioonid ning need vastutavad riiginõukogu nõuandva rolli täitmise eest.

Kohtuvaidluste osakonnal on kümme allüksust, mis on spetsialiseerunud eri liiki vaidlustele. Üldise haldusõiguse valdkonnas tehtavad otsused võetakse vastu kahe sellise allüksuse ühise otsusega (ühiksa liiget). Kui tegemist on keerulisema või tundlikuma juhtumiga, siis selle võib läbi vaadata kohtuvaidluste osakond (mille koosseisus on sellisel juhul allüksuste juhid, osakonna juhataja ja asejuhatajad – 17 liiget) või kohtuvaidluste osakonna üldkogu (*Assemblée du contentieux*; sellesse kuuluvad riiginõukogu allüksuste esimehed ja selle eesistujaks on riiginõukogu aseesimees – 13 liiget).

Halduskohtute liikmete staatus

Halduskohtute liikmeid ei nimetata traditsiooniliselt kohtunikeks (*magistrats*) Prantsusmaa põhiseaduse tähenduses, sest seda nimetust kannavad ainult üldkohtute liikmed. Halduskohtute liikmete tegevus on reguleeritud riigiametnike suhtes kohaldatavate üldiste eeskirjadega. Pikka aega ei sisaldanud halduskohtute liikmete suhtes kohaldatavad õigusnormid ühtegi spetsiaalset eeskirja, mis oleks erinenud muud liiki riigiametnike suhtes kohaldatavatest eeskirjadest. Alates 1980. aastatest on **halduskohtute liikmete nimetamise tingimusi** siiski **edasi arendatud, et tugevdada liikmete sõltumatust**. Seega kaldutakse neid tänapäeval üldiselt käsitlema kohtunikenä. Niimoodi viidatakse neile mõnes õigusaktis ning kõikides edutamist ja tööstaaži käsitlevates eeskirjades tagatakse, et *de facto* on neil täielik sõltumatus.

Kui üldkohtute kohtunikud moodustavad ühtse struktuuri, siis halduskohtunikud jagunevad kahe struktuuri (*corps*) vahel: ühte kuuluvad riiginõukogu liikmed ning teise madalama astme halduskohtute ja haldusapellatsioonikohtute liikmed.

Nende kahe struktuuri suhtes kohaldatavad õigusnormid sisaldasid pikka aega erinevates õigusaktides, kuid nüüd kohaldatakse riiginõukogu liikmete ning madalama astme halduskohtute ja haldusapellatsioonikohtute liikmete suhtes sama halduskohtumenetluse seadustikku (*Code de justice administrative*).

Õigusvaldkonna andmebaasid

Õigusvaldkonna andmebaasid on Prantsusmaal kättesaadavad interneti vahendusel pakutava avaliku teenusena. Seega sisaldab veebisait [Légifrance](https://www.legifrance.gouv.fr/) järgmist:

- riiginõukogu, pädevuskonfliktide kohtu ja haldusapellatsioonikohtute otsused ning teatavad esimese astme halduskohtute otsused andmebaasis JADE;
- põhiseadusnõukogu otsused andmebaasis CONSTIT.

Kas juurdepääs õigusvaldkonna andmebaasidele on tasuta?

Jah, andmebaasid on kättesaadavad **tasuta**.

Sisu lühikirjeldus

Andmebaas JADE sisaldab 230 000 otsust, kusjuures igal aastal lisatakse 12 000 otsust, samas kui andmebaas CONSTIT sisaldab 3500 otsust ja igal aastal lisatakse sinna 150 otsust.

Seonduvad lingid

[Kohtute pädevus – Prantsusmaa](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 17/01/2017

Erikohtud - Horvaatia

Erikohtud on esimese astme kohtutena tegutsevad kaubanduskohtud (*trgovački sudovi*) ja halduskohtud (*upravni sudovi*) ning apellatsioonikohtutena tegutsevad Horvaatia Vabariigi kõrgem väärtetoimikute kohus (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*), Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*) ja Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*).

Nende pädevusvaldkonnad on järgmised.

Kaubanduskohtud

Horvaatia Vabariigis on üheksa kaubanduskohut (Zagrebi, Spliti, Rijeka, Osijek, Bjelovari, Varaždini, Zadari, Pazini ja Dubrovniku kaubanduskohus),

kes:

1. teevad asjakohastes õigusnormides sätestatud juhtudel otsuseid hagiasjades ja hagita asjades;
2. teevad otsuseid registreerimisega seotud küsimustes ja peavad kohturegistreid;
3. teevad otsuseid äriühingu asutamise, tegutsemise ja tegevuse lõpetamisega seotud avalduste kohta;
4. teevad otsuseid ettepanekute kohta algatada pankrotimenetlus ning viia läbi eelpankroti- ja pankrotimenetlusi;
5. teevad otsuseid laevaregistri kannete kohta seoses asjadega, mis on mereseadustikust tulenevalt antud kaubanduskohtu pädevusse, teevad otsuseid laevaomaniku vastutuse piiramise küsimustes ja lahendavad üldavarii võrdse jagamise otsuseid puudutavaid kaebusi, välja arvatud juhul, kui konkreetset liiki asja kohta on seaduses sätestatud teisiti;
6. viivad läbi välisriigi kohtuotsuste tunnustamise menetlusi, samuti toimivad vahekohtuna kaubandusvaidlustes;
7. tagavad tööendeid nende pädevusse kuuluvate menetluste jaoks;
8. võtavad kaitsemeetmeid nende pädevusse kuuluvate menetluste raames ja seoses selliste menetlustega;
9. annavad rahvusvahelist õigusabi seoses tõendite kogumisega kaubandusasjades;
10. täidavad muid seaduses sätestatud ülesandeid.

[Horvaatia Vabariigi kaubanduskohtud](#)

Halduskohtud

Halduskohtuid on Horvaatia Vabariigis neli ning need asuvad Zagrebis, Splitis, Rijekas ja Osijekis. Nad:

1. teevad otsuseid avalik-õiguslike asutuste üksikaktide peale esitatud kaebuste kohta;
2. teevad otsuseid avalik-õiguslike asutuste tegevuse peale esitatud kaebuste kohta;
3. teevad otsuseid asjades, milles avalik-õiguslik asutus on jätnud üksikakti vastu võtmata või ei ole tegutsenud seaduses sätestatud tähtaja jooksul;

4. teevad otsuseid halduslepinguid ja nende täitmist käsitlevates asjades;
5. teevad otsuseid muudes seadusega ette nähtud asjades.

 [Horvaatia Vabariigi halduskohtud](#)

Horvaatia Vabariigi kõrgem väärteoasjade kohus

1. teeb otsuseid väärteoasjades esimese astme kohtute tehtud otsuste vastu kasutatud tavapärase õiguskaitsevahendite kohta ja esimese astme rikkumismenetlusi läbiviivate avalik-õiguslike asutuste otsuste kohta, kui see on sätestatud asjakohastes õigusnormides;
2. teeb otsuseid väärteoasjades esimese astme kohtute vahel toimuvates kohtualluvusvaidlustes;
3. teeb otsuseid väärteoasjades lõplike ja siduvate otsuste vastu kasutatud erakorraliste õiguskaitsevahendite kohta, kui see on sätestatud asjakohastes õigusnormides;
4. teeb otsuseid edasikaebuste kohta väärteoasjades, mis hõlmavad rahvusvahelist õigusalaalast koostööd ELi liikmesriikidega, juhul kui asjaomane väärteoasi kuulub nende pädevusse;
5. teostab järelevalvet väärteoasju lahendavate kohtunike tegevuse üle;
6. täidab muid seaduses sätestatud ülesandeid.

Horvaatia Vabariigi kõrgem väärteoasjade kohus

Ulica Augusta Šenoe 30
10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 480 75 10

Faks: +385 1 461 12 91

E-posti aadress: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

 <http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus

1. teeb otsuseid kaubanduskohtute poolt esimese astmes tehtud otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuste kohta;
2. lahendab kaubanduskohtutevahelisi vaidlusi territoriaalse kohtualluvuse üle ja teeb otsuseid kohtualluvuse ühelt kaubanduskohtult teisele ülemineku küsimustes;
3. täidab muid seaduses sätestatud ülesandeid.

Horvaatia Vabariigi kõrgem kaubanduskohus

Berislavićeva 11
10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 489 68 88

Faks: +385 1 487 23 29

 <http://www.vtsrh.hr/>

Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus

1. teeb otsuseid halduskohtute otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuste ja edasikaebamisele kuuluvate otsuste kohta;
2. teeb otsuseid üldaktide õiguspärasuse kohta;
3. lahendab halduskohtutevahelisi pädevusvaidlusi;
4. teeb otsuseid muudes seadusega ette nähtud asjades.

Horvaatia Vabariigi kõrgem halduskohus

Frankopanska 16
10 000 Zagreb

Telefon: +385 1 480 78 00

Faks: +385 1 480 79 28

 <http://www.upravnisudrh.hr/>

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 20/05/2020

Erikohtud - Itaalia

Selles rubriigis esitatakse teave erikohtute korraldusest Itaalias.

Erikohtud – sissejuhatus

Itaalias mõistetakse õigust Itaalia rahva nimel ning Itaalia põhiseaduse kohaselt alluvad kohtunikud ainult seadusele. Põhiseaduse artikli 102 kohaselt teostavad kohtuvõimu ainult üldkohtud, mis on loodud kohtute korraldust käsitlevate õigusnormide alusel, mis reguleerivad ka nende tegevust: see tähendab, et erakorraliste või erikohtute loomine on keelatud (v.a need, mis on sõnaselgelt ette nähtud). Lubatud on ainult luua üldkohtute juurde erikolleegeiume, sh selliseid, milles osalevad asjaomaseid ülesandeid täitma sobivad kodanikud, kes ei kuulu kohtunikkonna hulka. Põhiseadus näeb siiski ette kohtud, mis ei kuulu kohtusüsteemi (ei ole üldkohtud).

Erikohtud

Tsiviilasjades (selle mõiste kõige laiemas tähenduses) jagunevad Itaalia kohtud üldkohtuteks ja halduskohtuteks. **Halduskohtud** on pädevad kaitsma haldusajades õigustatud huve ja seaduses sätestatud konkreetsetes valdkondades subjektiivseid õigusi: halduskohtud on esimeses kohtuastmes maakonna halduskohus (*Tribunale Amministrativo Regionale – TAR*) ning teises kohtuastmes riiginõukogu (*Consiglio di Stato*). Üldkohtud on pädevad arutama subjektiivseid õigusi puudutavaid asju; halduskohtud on pädevad arutama õigustatud huve puudutavaid asju. Halduskohtumenetluse seadustik (*codice di giustizia amministrativa*), milles on loetletud ka pädevuse liigid, on kehtestatud seadusandliku dekreediga nr 104/2010 (*decreto legislativo n. 104 del 2010*). [Halduskohtumenetluse seadustik](#) on tasuta kättesaadav prantsuse, inglise ja saksa keeles.

Lisaks on Itaalias **kontrollikoda** (*Corte dei Conti*). Kontrollikoja pädevusse kuuluvad avaliku sektori raamatupidamisarvestusega seotud asjad ja muud seadusega ette nähtud küsimused. Raamatupidamisõiguse seadustik (*codice di giustizia contabile*) on kehtestatud seadusandliku dekreediga nr 174/2016 (*decreto legislativo n. 174 del 2016*).

Itaalias tegutsevad ka **maksukohtud** ning nende menetlusnormid on sätestatud seadusandliku dekreediga nr 546/1992 (*decreto legislativo n. 546 del 1992*). Maksuasjade arutamise pädevus kuulub esimeses kohtuastmes provintsi maksukohtutele (*Commissioni Tributarie Provinciali – CTP*) ning teises kohtuastmes maakonna maksukohtutele (*Commissioni Tributarie Regionali – CTR*). Maksukohtute pädevusse kuuluvad vaidlused, mis on seotud maksudega, sealhulgas maakonna-, provintsi- ja omavalitsusüksusmaksud ning Itaalia riikliku tervishoiuteenistuse (*Servizio sanitario nazionale*) maksud, maksulisandid ja täiendavad maksud, nendega seotud sanktsioonid ja viivised ning muud lisatasud.

Erikohtute otsuste peale võib alati esitada kassatsioonkaebuse kassatsioonikohtule (*Corte Suprema di Cassazione*) (põhiseaduse artikkel 111).

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 26/02/2020

Erikohtud - Küpros

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [el](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Küprose Vabariigis tegutsevad järgmised erikohtud:

- [halduskohus \(Διοικητικό Δικαστήριο\)](#)
- [perekonnakohus \(Οικογενειακά Δικαστήρια\)](#)
- [töökohus \(Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών\)](#)
- [üüri- ja rendiasjade kohus \(Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων\)](#)
- [sõjaväekohus \(Στρατιωτικό Δικαστήριο\)](#)

Erikohtud

Halduskohus

Halduskohtu ainupädevusse kuuluvad esimeses kohtuastmes põhiseaduse artikli 146 alusel esitatud kaebused, mis käsitlevad haldusülesandeid täitva isiku või asutuse otsust, tegevust või tegevusetust. Halduskohus võib tühistada iga täitmisele kuuluva haldusakti, mis on antud volitusi rikkudes või võimu kuritarvitades või on vastuolus seaduse või põhiseadusega. Kui kaebus puudutab maksuküsimusi või rahvusvahelise kaitse menetlust, võib kohus asjaomast otsust või akti või selle osa muuta.

Perekonnakohus

Perekonnohtu ainupädevusse kuuluvad kohtuasjad, mis on seotud abielulahutuse, laste eestkoste, hooldusõiguse ja varaliste vaidlustega abikaasade vahel, kes on kreeka õigeusu kiriku liikmed.

Kui pooled kuuluvad mõnda muude Küprose usukogukonda (Armeenia, maroniitide, roomakatoliku kiriku liikmed), on eespool nimetatud küsimustes pädev usukogukondade perekonnakohus.

Küproses on kolm perekonnakohut: üks Nikosia ja Kyrenia ringkonna jaoks, üks Limassoli ja Paphose ringkonna jaoks ja üks Larnaca ja Famagusta ringkonna jaoks. Usukogukondade perekonnakohtu tööpiirkond hõlmab kogu Küprost ja see asub Nikosias.

Perekonnakohtus menetleb kohtuasju üks kohtunik, välja arvatud lahutusavalduse korral, mida menetleb kolmest kohtunikust koosnev kolleegium.

Töökohus

Töökohu ainupädevusse kuuluvad kõik töövaidlused, mis on seotud töösuhte lõpetamisega, nagu hüvitise maksmine lepingu õigusvastase ülesütleamise korral (välja arvatud juhul, kui taotletav summa ületab kahe aasta palga – sellisel juhul on pädev kohus esimese astme kohus), hüvitis töölt etteteatamata vabastamise eest, koondamistasu ja töölepingust tulenevad nõuded, nagu viitlaekumised, puhkusega seotud nõuded, 13. kuupalk või preemiad. Samuti on töökohus pädev lahendama tsiviilasju, mis on seotud emaduse kaitse seadusega (Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος), ebavõrdse kohtlemise ja seksuaalse ahistamisega töökohal ning kindlustuskassade (Ταμεία Πρόνοιας) ja nende liikmete vaheliste vaidlustega.

Töökohus koosneb eesistujast või kohtunikust, kes on vabariigi kohtutalituse liige (Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας), ja kahest kaasistujast, kes nimetatakse tööandjate ja töötajate esindajate soovitusel. Kaasistujatel on ainult nõuandev roll.

Küprose Vabariigis tegutseb praegu kolm töökohut, mis asuvad Nikosias, Limassolis ja Larnacas.

Üüri- ja rendiasjade kohus

Üüri- ja rendiasjade kohus on pädev lahendama vaidlusi seoses üürile antud kinnisvara valduse taastamise ja õiglase üüri kindlaksmääramisega ning muid võimalikke asjaomaseid vaidlusi.

Iga üüri- ja rendiasjade kohus koosneb eesistujast, kes on kohtunikukonna liige, ja kahest kaasistujast, kelle nimetavad ametisse üürnike ja omanike esindajad. Kaasistujatel on ainult nõuandev roll. Üüri- ja rendiasjade kohus on kahekojaline.

Sõjaväekohus

Sõjaväekohus on pädev menetlema süütegusid, mille on toime pannud sõjaväelased, rikkudes sõjaväe kriminaalseadustikku (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας), rahvuskaardi seadust (Ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος), kriminaalseadustikku (Ποινικός Κώδικας) või mõnda muud seadust, sõltumata määratavast karistusest. Erandkorras võib sõjaväekohtu ette tuua ka eraisikuid, kui see on ette nähtud sõjaväe kriminaalseadustiku või mõne muu seadusega.

Kui süüdistataval on vähemalt koloneli auaste, moodustatakse sõjaväekohus samal põhimõttel kui vandekohus.

Kohtu eesistuja on kohtunik, kes on vabariigi kohtupalatuse liige. Kohtu koosseisu kuuluvad ka kaks sõjaväelasest kaasistajat, kelle nimetab Kõrgem Kohtunõukogu.

Õigusandmebaasid

Ametlik õigusandmebaas puudub. Olemas on mitu eraveebisaiti, millest mõne teenused on tasulised, teise omad jälle tasuta.

Andmebaasid sisaldavad teavet kohtuotsuste ja esmase õiguse aktide kohta.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 22/05/2020

Erikohtud - Läti

Selles rubriigis antakse ülevaade Läti erikohtutest.

Läti Vabariigi konstitutsioonikohus (*Satversmes tiesa*)

Läti konstitutsioonikohus on [Läti Vabariigi põhiseaduse](#) (*Latvijas Republikas Satversme*) järgi sõltumatu kohus, mis analüüsib oma pädevuse raames seda, kas õigusnormid on kooskõlas põhiseadusega, ja arutab muid talle seadusega määratud asju. Konstitutsioonikohus võib kuulutada seadused ja muud õigusaktid või nende osad tühisteks.

Vastavalt [konstitutsioonikohtu seaduse](#) (*Satversmes tiesas likums*) paragrahvile 16 **menetleb konstitutsioonikohus asju, mis on seotud järgmiste küsimustega:**

1. seaduste vastavus põhiseadusele;
2. Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välislepingute vastavus põhiseadusele (enne või pärast selliste lepingute heakskiitmist Läti parlamendis ehk seimis (*Saeima*));
3. muude normatiivaktide või nende osade vastavus õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvatele õigusnormidele;
4. muude seimi, ministrite kabineti, presidendi, seimi esimehe ja peaministri aktide (v.a haldusaktid) õiguspärasus;
5. sellise korralduse õiguspärasus, millega ministrite kabineti volitusel tegutsev minister on peatanud kohaliku omavalitsuse otsuse;
6. Läti õigusnormide vastavus Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega.

Konstitutsioonikohtus on seitse kohtunikku, kes nimetatakse ametisse seimi häälteenamusega, st vähemalt 51 häälega. Kolm kohtunikku nimetatakse ametisse vähemalt kümne seimiliikme ettepanekul, kaks kohtunikku ministrite kabineti ettepanekul ning kaks kohtunikku kõrgeima kohtu (*Augstākā tiesa*) täiskogu ettepanekul. Kõrgeima kohtu esitatud kandidaadid tuleb valida Läti kohtunike hulgast.

Konstitutsioonikohtul ei ole õigust alustada menetlust omal algatusel; ta menetleb asju ainult seaduses sätestatud isikute esitatud taotluste alusel.

Järgmistel isikutel on õigus taotleda selliste menetluste algatamist, mis käsitlevad Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud rahvusvaheliste lepingute vastavust põhiseadusele (enne või pärast nende lepingute heakskiitmist seimis) või muude normatiivaktide või nende osade vastavust õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvatele õigusnormidele või Läti õigusnormide vastavust Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega:

1. Läti president;
2. seim;

3. vähemalt kakskümmend seimiliiget;
4. ministrite kabinet;
5. peaprokurör;
6. riigikontroll (*Valsts kontroles padome*);
7. kohalikud omavalitused;
8. ombudsman (*tiesībsargs*), kui vaidlustatud akti välja andnud institutsioon või ametnik ei ole tuvastatud puudusi ombudsmani seatud tähtaja jooksul kõrvaldanud;
9. tsiviil-, kriminaal- või haldusasju menetlevad kohtud;
10. kinnisasju ja kinnisasjaõigusi kinnistusraamatusse kandvad kinnistusosakonna kohtunikud;
11. kõik isikud, kelle põhiseaduslikke põhiõigusi on rikutud;
12. kohtunõukogu (*Tieslietu padome*) seadusega ettenähtud pädevuse raames.

Järgmistel isikutel on õigus taotleda selliste menetluste algatamist, mis käsitlevad muude seimi, ministrite kabineti, presidendi, seimi esimehe ja peaministri aktide (v.a haldusaktid) vastavust õigusnormidele:

1. Läti president;
2. seim;
3. vähemalt kakskümmend seimiliiget;
4. ministrite kabinet;
5. kohtunõukogu seadusega ettenähtud pädevuse raames.

Kohalikel omavalitsustel on **õigus taotleda selliste menetluste algatamist**, mis käsitlevad sellise korralduse vastavust seadusele, millega ministrite kabineti volitusel tegutsev minister on peatanud kohaliku omavalitsuse otsuse.

Asju, mis puudutavad seaduste ning ministrite kabineti määruste ja muude aktide vastavust põhiseadusele, Läti õigusnormide vastavust Läti sõlmitud välislepingutele, mis ei ole vastuolus põhiseadusega, ja Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välislepingute vastavust põhiseadusele (enne või pärast nende kinnitamist seimis) või muude normatiivaktide või nende osade vastavust põhiseadusele, menetleb konstitutsioonikohtus kohtunike täiskogu. Kõiki muid asju menetleb kolmest kohtunikust koosnev kolleegium, kui konstitutsioonikohus ei otsusta teisiti.

Konstitutsioonikohtu otsus on lõplik ja jõustub väljakuulutamise hetkel. Konstitutsioonikohtu otsus ja selles esitatud vaidlustatud normi tõlgendus on kohustuslikud kõigile riigi ja kohalikele valitsusasutustele (sealhulgas kohtutele) ja ametnikele ning füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Kõik õigusnormid, mis konstitutsioonikohtu otsuse kohaselt ei ole kooskõlas õigusnormide hierarhias kõrgemal seisvate õigusnormidega, on konstitutsioonikohtu otsuse avaldamise päevast kehtetud, kui konstitutsioonikohtu otsuses ei ole sätestatud teisiti. Kui konstitutsioonikohus leiab, et Läti poolt allkirjastatud või sõlmitud välisleping ei ole kooskõlas põhiseadusega, peab ministrite kabinet võtma viivitamatult meetmeid, et lepingut muuta, see kehtetuks tunnistada või peatada kõnealuse lepingu kohaldamine või see leping tühistada.

Õigusandmebaasid

Andmebaasi nimetus ja URL

 [Konstitutsioonikohtu kohtupraktika \(otsing\)](#)

Kas juurdepääs andmebaasile on tasuta?

Jah, juurdepääs on **tasuta**.

Andmebaasi lühikirjeldus

Andmebaas sisaldab Läti Vabariigi konstitutsioonikohtu otsuseid.

Lisateave

Andmebaasi otsinguliides ja otsused on kättesaadavad läti ja inglise keeles.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 27/05/2020

Erikohtud - Leedu

Sellel lehel esitatakse teavet Leedu erikohtute kohta.

Erikohtud

[Leedu Vabariigi Põhiseaduskohus](#) (*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas*) tagab **põhiseaduse** ülimuslikkuse õigussüsteemis. Põhiseaduskohus otsustab põhiseadusliku õiguse küsimusi, arutades, kas parlamendis vastu võetud seadused ja muud õigusaktid on põhiseadusega kooskõlas ja kas presidendi või vabariigi valitsuse vastu võetud õigusaktid järgivad põhiseadust ja varasemaid õigusakte.

Halduskohtud

Leedus on kuus halduskohut:

- Leedu Kõrgem Halduskohus (*Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas*),
- viis ringkondlikku halduskohut.

Kõrgem Halduskohus

[Kõrgem Halduskohus](#) (*Vyriausiasis administracinis teismas*) on seadusega selle pädevusse määratud haldusajade arutamisel esimene ja lõplik kohtuinstants. Seal arutatakse ringkondlike halduskohtute kohtuotsuste, korralduste ja määruste peale esitatud edasikaebusi, samuti edasikaebusi piirkonnakohtute haldusrikkumiste kohta tehtud otsuste peale.

Kõrgem Halduskohus arutab seaduses sätestatud juhtudel ka avaldusi lõpetatud haldusajade, sealhulgas haldusrikkumisi käsitlevate asjade taasavamiseks. Kõrgem Halduskohus on kujundanud ühtset kohtupraktikat seaduste ja muude õigusaktide tõlgendamiseks ning kohaldamiseks.

Ringkondlikud halduskohtud (*apygardų administraciniai teismai*)

Ringkondlikud halduskohtud on eripädevusega kohtud. Nende ülesandeks on arutada avalike või sisemiste haldusüksuste haldustoimingute või tegevusetuse (kohustuste täitmata jätmise) peale esitatud kaebusi (avaldusi).

Ringkondlikud halduskohtud arutavad **avaliku haldusega** seotud vaidlusi ja käsitlevad haldusaktide õiguspärasuse küsimusi, maksuvaidlusi jne.

Enne halduskohtusse pöördumist võib riigi haldusasutustes vastuvõetud üksikakte või toiminguid arutada kohtueelse menetluse käigus. Sellisel juhul uurivad vaidlusaluseid küsimusi haldusvaidluste munitsipaalkomisjonid, haldusvaidluste ringkonnakomisjonid ja **haldusvaidluste ülemkomisjon** (*Vyriausioji administracinių ginčų komisija*).

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 18/02/2019

Erikohtud - Luksemburg

Sellel teabelehel antakse ülevaade Luksemburgi erikohtutest.

Erikohtud üldsüsteemis

Sotsiaalkindlustuse lepituskomisjon ja kõrgem sotsiaalkindlustuskomisjon

Kõiki **sotsiaalkindlustusalaseid vaidlusi**, mis on seotud kindlustuskaitse või sotsiaalmaksukohustuse, kindlustusmaksete, haldustrahvide ja hüvitistega, välja arvatud sotsiaalkindlustuse seadustiku (*Code des assurances sociales*) artiklis 317 sätestatud või sama seadustiku artiklitega 147 ja 148 seotud hüvitised, lahendab sotsiaalkindlustuse lepituskomisjon (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) ning edasikaebusi samades küsimustes kõrgem sotsiaalkindlustuskomisjon (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*). Sotsiaalkindlustuse lepituskomisjoni lõplike otsuste ja kõrgema sotsiaalkindlustuskomisjoni otsuste peale võib esitada kassatsioonkaebuse.

Halduskohtud

Kõrgeim halduskohus (*Cour administrative*)

Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, võib Luxembourgis asuvasse kõrgeimasse halduskohtusse kaevata edasi esimese astme halduskohtu (*Tribunal administratif*) otsused, mis on tehtud **tühistamiskaebustes** ja mis puudutavad halduse üksikakte või üldaktide alusel tehtud otsuseid. Kõrgeim halduskohus lahendab ka apellatsiooni korras ja **sisuliselt arutava kohtuna** muude halduskohtute poolt eriseaduste alusel neile antud pädevuse alusel tehtud otsuste muutmiseks esitatud kaebusi.

Kõigil advokaatidel, kellel on õigus klienti esindada Luksemburgi Suurhertsogiriigi kohtutes, on õigus klienti esindada ka kõrgeimas halduskohtus; uurimis- ja menetlustoimingute tegemise (esindamine õiguslikes küsimustes) õigus on siiski üksnes advokatuuri nõukogude (*conseils des ordres des avocats*) poolt igal aastal koostatavasse I nimekirja kantud advokaatidel.

Riiki esindab kõrgeimas halduskohtus valitsusametnik või advokaat.

Esimese astme halduskohus (*Tribunal administratif*)

Luxembourgis asuv esimese astme halduskohus menetleb kaebusi, mis on seotud pädevuse puudumise, võimupiiride ületamise, võimu kuritarvitamisega või seaduse või erahuvide kaitsmiseks mõeldud menetluste rikkumisega, samuti **haldusotsuste peale** esitatud kaebusi, mille puhul ei ole muud õiguskaitsevahendid õigus- ja haldusnormide kohaselt kättesaadavad, ning mis tahes asutuse antud üldaktide peale esitatud kaebusi. Esimese astme halduskohus on üldjuhul pädev ka lahendama vaidlusi, mis on seotud otsese maksustamise ning kohalike omavalitsuste maksude ja tasudega.

Esimese astme halduskohtu otsuse saab edasi kaevata kõrgeimasse halduskohtusse.

Esimese astme halduskohus arutab esimese astme kohtuna otseste maksudega tegeleva ameti (*Administration des contributions directes*) direktori otsuste peale esitatud kaebusi, kui asjakohastes õigusnormides on ette nähtud sellise edasikaebamise võimalus.

Muud erikohtud

Konstitutsioonikohus

Konstitutsioonikohus (*Cour Constitutionnelle*) otsustab, kas seadused (välja arvatud lepingute ratifitseerimise seadused) on **kooskõl as põhiseadusega**.

Kui üks pool tõstatab üld- või halduskohtus küsimuse mõne seaduse põhiseadusele vastavusest, peab see kohus edastama küsimuse konstitutsioonikohtule, välja arvatud juhul, kui ta leiab, et a) tõstatatud küsimuse suhtes otsusele jõudmine pole kohtuotsuse tegemiseks vajalik; b) küsimus on täiesti põhjendamatu; c) konstitutsioonikohus on samasisulisel küsimuses juba otsuse teinud.

Konstitutsioonikohtu koosseisu kuuluvad kõrgeima kohtu (*Cour supérieure de justice*) esimees, kõrgema halduskohtu esimees, kaks kassatsioonikohtu kohtunikku ja viis kohtunikku, kelle suurhertsog määrab kõrgeima kohtu ja kõrgema halduskohtu ühisel ettepanekul. Konstitutsioonikohus teeb otsuseid viiest kohtunikust koosneva kolleegiumina.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Vt justiitsministeeriumi veebisaidi [kohtuid käsitlev osa](#).

Kas andmebaasile on tasuta juurdepääs?

Jah, andmebaasile pääseb juurde **tasuta**.

Sisu lühikirjeldus

Vt [sotsiaalkindlustuse lepituskomisjoni ja kõrgema sotsiaalkindlustuskomisjoni](#) veebisait.

Vt [halduskohtute](#) veebisait.

Vt [konstitutsioonikohtu](#) veebisait.

Seotud lingid

[Justiitsministeerium](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 20/05/2020

Erikohtud - Ungari

Sellel lehel antakse teavet erikohtute korralduse kohta Ungaris.

Erikohtud

Haldus- ja töökohtud

Ungari põhiseaduses kirjeldatakse kohtusüsteemi kui mitmetasandilist struktuuri ja nähakse ette erikohtute asutamine spetsiaalsete kohtuasjade menetlemiseks. Haldus- ja töökohtud (*közigazgatási és munkaügyi bíróságok*) on Ungari kohtusüsteemis erikohtud.

Haldus- ja töökohtud tegutsevad riigis alates 1. jaanuarist 2013. Enne seda täitsid nende ülesandeid töökohtud ja üldkohtud.

Haldus- ja töökohtus, mis on esimese astme kohus, vaadatakse läbi haldusotsuseid või menetletakse töösuhete ja muude sarnaste õigussuhetega seotud kohtuasju, samuti muid kohtuasju, mis kuuluvad seaduse kohaselt haldus- ja töökohtu pädevusse. Teise astme kohtuna tegutseb üldkohus või kohtuliku läbivaatamise juhtumite korral ka Ülemkohus (*Kúria*).

Põhiseaduskohus

Põhiseaduskohus (*Alkotmánybíróság*) on sõltumatu ja kohtusüsteemist eraldiseisev organ.

Põhiseaduskohus on põhiseadust kaitsev kõrgeima tasandi organ asukohaga Budapestis.

Põhiseaduskohtu koosseisus on 15 liiget, kelle on 12 aastaks ametisse valinud Ungari Parlament oma kahe kolmandiku häälteenamusega. Kohtu eesistuja valitakse kohtu liikmete hulgast parlamendi kahe kolmandiku häälteenamusega ning tema mandaat kehtib kuni tema kohtuniku ametiaja lõpuni põhiseaduskohtus. Põhiseaduskohtu liikmetel on keelatud kuuluda parteidesse või harrastada poliitilist tegevust. Põhiseaduskohtu pädevuse, korralduse ja tegevuse eeskirjad on sätestatud baasseadustes. Põhiseaduskohtul on järgmised ülesanded:

1. vastu võetud, kuid ametlikult veel välja kuulutamata õigusaktide põhiseadusele vastavuse kontrollimine;
2. kohaldatavate õigusaktide põhiseadusele vastavuse kontrollimine kohtuniku algatusel;
3. kohaldatavate õigusaktide põhiseadusele vastavuse kontrollimine põhiseadusliku kaebuse alusel;

4. kohtuotsuste põhiseadusele vastavuse kontrollimine põhiseadusliku kaebuse alusel;
5. õigusaktide põhiseadusele vastavuse kontrollimine valitsuse, ühe neljandiku parlamendiliikmete või põhiõiguste voliniku (*alap vető jogok biztosa*) algatusel;
6. õigusaktide ja rahvusvaheliste lepingute vastavuse kontrollimine;
7. muu pädevus ja muud ülesanded, mis on sätestatud põhiseaduses või muudes baasseadustes.

Punktides b, c ja e nimetatud ülesandeid täites tühistab põhiseaduskohus sellised õigusaktid ja õigusloomega seotud otsused, mida ta peab põhiseadusega kokkusobimatuks.

Punktis d nimetatud ülesannet täites tühistab põhiseaduskohus sellised kohtuotsused, mida ta peab põhiseadusega kokkusobimatuks.

Punktis f nimetatud ülesannet täites võib põhiseaduskohus tühistada õigusakte ja üldkohaldatavaid otsuseid, mida ta peab kokkusobimatuks rahvusvahelise lepinguga.

Samuti võib põhiseaduskohus kohaldada baasseadustega ettenähtud õiguslikke tagajärgi.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Lisateavet võite leida [Ungari Vabariigi Põhiseaduskohtu \(Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága\)](#) veebisaidilt.

Seonduvad lingid

[Ungari Vabariigi Põhiseaduskohtu ametlik veebisait](#)

[Ungari kohtute ametlik veebisait](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 06/04/2017

Erikohtud - Malta

Selles osas antakse ülevaade erikohtute korralduse kohta Maltas.

Erikohtud

Konstitutsioonikohtus	Teine aste Apellatsioonkaebus	See kohus vaatab läbi apellatsioonkaebusi seoses kohtuasjadega, mis käsitlevad väidetavaid inimõiguste rikkumisi, põhiseaduse tõlgendamist ja seaduste õiguspärasust . Samuti on see kohus pädev tegema otsuseid küsimustes, mis on seotud esindajatekoja liikmetega , ning mis tahes asjades, mis on kohtule suunatud seoses esindajatekoja liikmete valimisega.	Kohtu eesistujaks on ülemkohtunik, keda abistavad kaks kohtunikku
Tsiviilkohtu esimene kolleegium	Esimene aste	Tsiviilkohtu esimene kolleegium menetleb samuti kohtuasju, mis on seotud Malta põhiseadusega tagatud ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis sätestatud inimõiguste ja põhivabaduste väidetava rikkumisega.	Eesistujaks on kohtunik

Töökohus	Esimene aste	Kohus vaatab läbi asju, mis käsitlevad töölepingu õigusvastast ülesütlemist ning diskrimineerimist või muud ebaseaduslikku kohtlemist töökohal .	Eesistujaks on esimees
Üürikomisjon	Esimene aste	Komisjon vaatab läbi asju, mis käsitlevad üürilepingu tingimuste muutmist , sealhulgas üürisumma suurendamist ja üürilepingu lõpetamist. Need asjad peavad olema seotud enne 1. juunit 1995 jõustunud üürilepingutega.	Eesistujaks on magistraat
Maa-arbitraažikomisjon	Esimene aste	Maa-arbitraažikomisjon vaatab läbi asju, mis käsitlevad sundvõõrandatud maa klassifitseerimist, sundvõõrandamise ametlikku alust ja omanikule makstava hüvitise suurust.	Eesistujaks on magistraat
Põllumajanduslike rendilepingute kontrollikomisjon	Esimene aste	See komisjon vaatab läbi põllumajanduslike rendilepingutega seotud asju ja omanike nõudeid seoses rendilepingu lõpetamisega.	Eesistujaks on magistraat
Halduskohus	Esimene aste	See kohus on pädev vaatama läbi haldusakte .	Eesistujaks on kohtunik või magistraat
Pärandvara jagamise kohus	Esimene aste	See kohus vaatab läbi asju ja teeb otsuseid asjades, mis käsitlevad surnud isiku pärijate ühisomandisse kuuluva vara jagamist.	Eesistujaks on vahekohtunik
Konkurentsi- ja tarbijavaidluste apellatsioonikohus	Apellatsioonkaebus	See kohus vaatab läbi konkurentsiküsimuste peadirektori ja tarbijaküsimuste peadirektori otsuseid, korraldusi või meetmeid ja menetleb nende peale esitatud apellatsioonkaebusi. Kohtu otsused on lõplikud, välja arvatud erandjuhtudel, mil on lubatud esitada kassatsioonkaebusi. Selliseid kaebusi saab esitada siiski ainult seoses õigusküsimustega.	Eesistujaks on kohtunik ja kaks kaasistajat
Notariaaltoimingute järelevalve kohus	Esimene aste	See erikohus teostab järelevalvet kõikide notarite, nende arhiivide ja avaliku registri üle. Tal on õigus lähetada oma töötajaid kontrollimise eesmärgil notarite büroodesse ja arhiividesse, samuti avalikku registrisse, ning määrata distsiplinaarkaristusi. Kohtul on õigus teha ka korraldus parandada avalikus registris sisalduvaid vigaseid andmeid.	Kohtu koosseisu kuuluvad järelevalveametnikud (<i>visitors</i>)

Halduskohtud

Kohtulik kontroll on protsess, mille raames vaadatakse läbi ministeeriumi, asutuse või ametkonna otsus ning kui tuvastatakse, et otsus on õigusvastane, tunnistatakse see kehtetuks.

Menetluse saab algatada igaüks, kelle suhtes on valitsusasutus teinud otsuse või võtnud meetme, millega rikutakse tema õigusi. Selline pädevus on kohtutele antud Malta seadustekogu 12. peatüki artikliga 469A. Kuid isegi sellise sätte puudumisel võib kohtulikke kontrolli pidada **kohtute loomomaseks pädevuseks** tulenevalt võimude lahususe põhimõttest, mida demokraatlikud riigid üldiselt järgivad.

Üldkohtutel, eelkõige tsiviilkohtu esimesel kolleegiumil, on pädevus sellistes küsimustes, millega kaasneb õigus esitada kaebus apellatsioonikohtule.

Halduskohtu seadus jõustus 1. jaanuaril 2009 ning sellega nähti ette **halduskohtu** loomine. See sõltumatu ja erapooletu kohus vaatab läbi haldusakte, mille on talle läbivaatamiseks saatnud isikud, kelle õigusi on rikutud, ning teeb samuti otsuseid talle edastatud vaidlusküsimustes. Selle eesistujaks on isik, kes töötab või on töötanud Maltas kohtuniku või magistraadina. Kohtu otsuste peale saab esitada kaebusi apellatsioonikohtule.

Muud erikohtud

Kohalikud kohtud

Kohalikud kohtud on Malta kohtusüsteemi lahutamatu osa. Neid võib vaadelda **kohtute käepikendusena** ning nad tegelevad selliste õigusrikkumiste lahendamise, mis ei ole küll rasked, kuid võivad elanikke oluliselt häirida. Kohalike kohtute eesistujaks on kohtuvolinik, kes nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist samal moel nagu kõik teised magistraadid. Sellega tagatakse, et igal kodanikul on võimalus esitada konkreetseid kaebusi, ning kindlustatakse kohtuasja õiglase arutamise aluspõhimõtte järgimine. Kohalike kohtuid on üheksa ja iga kohtu tööpiirkond hõlmab mitme kohaliku omavalitsuse territooriumit.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Palun vaadake Malta kohta veebilehte „**Kohtukorraldus liikmesriikides – Malta**”, kus on esitatud üksikasjalik teave asjaomaste andmebaaside kohta ja *lingid* nendele.

Seonduvad lingid

[Justiits-, kultuuri- ja kohalike omavalitsuste ministeerium](#)

[Kohtuteenused](#)

[Kohtuteenused – Kohtuotsuste andmebaas](#)

[Kohtuteenused – Kohtumenetlused](#)

[Kohtuteenused – Saalide kasutamine](#)

[Kohtuteenused – Statistika](#)

[Kohtuteenused – Sundenampakkumised](#)

[Kohtuteenused – Tsviilmenetluses kasutatavad vormid \(maltakeelsed\)](#)

[Õigusteelused \(Malta seadustekogu\)](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 18/02/2020

Erikohtud - Holland

See teabeleht sisaldab teavet Madalmaade erikohtute korralduse kohta.

Halduskohtud

Madalmaade halduskohtud on:

- **esimese astme kohus** (*Rechtbank*): esimese astme kohus kõikide haldusajade puhul;
- **apellatsioonikohus** (*Gerechtshof*): apellatsioonikohus maksuküsimustes;
- **kõrgeim kohus** (*Hoge Raad*): kõrgeima astme kohus maksuküsimustes;

- **avaliku teenistuse ja sotsiaalkindlustusajade apellatsioonikohus** (*Centrale Raad van Beroep*): apellatsiooni- (ja kõrgeima astme) kohus sotsiaalkindlustusküsimustes;
- **apellatsioonistme halduskohus majandusküsimustes** (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*): apellatsiooni- (ja kõrgeima astme) kohus sotsiaal-majandusliku haldusõiguse puhul;
- **riiginõukogu halduskohtukolleegium** (*Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State*): apellatsiooni- (ja kõrgeima astme) kohus kõikides haldusajades, mis ei kuulu teiste apellatsioonikohtute pädevusse.

Õigusvaldkonna andmebaasid

Lisateavet leiab [Madalmaade kohtusüsteemi](#) käsitlevalt veebisaidilt.

Seotud lingid

[Teave erikohtute kohta](#) (inglise keeles)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 25/02/2020

Erikohtud - Austria

Selles osas antakse teavet Austrias tsiviil- ja kriminaalasju käsitlevate erikohtute kohta.

Erikohtud

Põhimõtteliselt käsitlevad kõik kohtud igat liiki kohtuasju.

Suurimates Austria linnades on teatavad erikohtud:

- Viinis on viis erikohtu - üks tsiviilasjadele, üks kriminaalasjadele, kaks kaubandusajadele ning üks töö- ja sotsiaalhoolekandeõiguse asjadele spetsialiseerunud kohus.
- Grazis on kaks erikohtu – üks kriminaalasjadele ja teine ülejäänud küsimustele spetsialiseerunud kohus.

Tööõiguslikud asjad seisnevad peamiselt töösuhete üle (vastavalt töö- ja sotsiaalhoolekandeseaduse (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz*) artiklis 50 esitatud määratlusele) peetavates tsiviilvaidlustes; nende suhtes kehtivad omaette menetluseeskirjad, mis sarnanevad tsiviilmenetluse eeskirjadega, kuid sisaldavad mõningaid erisätteid.

Tööõiguslikud asjad algatatakse esimeses astmes maakohtutes (*Landesgerichte*; Viinis töö- ja sotsiaalkohtus), kus tehtud otsuseid saab edasi kaevata apellatsioonikohtutesse (*Oberlandsgerichte*) ja viimase võimalusena kolmandas astmes ülemkohtusse (*Oberster Gerichtshof*). Otsuse teeb asjaomase kohtu osakond (*Senat*), mis koosneb ühest või enamast elukutselisest kohtunikust (*Berufsrichter*) ja kahest kohtukaasistujast (*Laienrichter*), kellest ühe saadab tööandjate liit ja teise töövõtjate liit.

Tööõiguslike asjade apellatsioonimenetlus sarnaneb tsiviilasjade omale, kuid edasikaebamisele on kehtestatud vähem piiranguid. Näiteks võib ülemkohtule esitada kassatsioonkaebuse (*Revision*) ilma asja sisulist külge kaalumata, eeldusel et vaidlustatav õiguslik aspekt on suure tähtsusega.

Kaubandusajad on kohtualluvuse seaduse (*Jurisdiktionsnorm*) artiklis 51 loetletud tsiviilasjad, kus vähemalt üks pool on ettevõtja, ning kui mõningad erandid välja arvata, lahendatakse selliseid asju tsiviilmenetluses tavakorras. Kui asja arutatakse esimese või teise astme kohtus, osaleb ettevõtjat esindav kohtukaasistuja arutamisel koos elukutseliste kohtunikega, kuid ülemkohtusse teda ei kaasata.

Hagita menetlused (*Verfahren außer Streitsachen*) peavad kohtud arutama eraõiguslikke asju, mis on neile määratud asja erilaadi arvestades (teatavad kokkulepped, eestkoste ja muud asjad, kus ei ole kahte vastandlike huvidega poolt).

Üldjuhul tuleb hagita asjad algatada ringkonnakohtus; seal tehtud otsused võib edasi kaevata maakohtusse ja lõpuks ülemkohtusse. Esimeses astmes arutab asja kohtunik ainuisikuliselt või rahukohtunikud (*Rechtspfleger*), kes on eriväljaõppega ametnikud; teises ja kolmandas astmes arutavad hagita asju kolmest või viiest kohtunikust koosnevad koosseisud.

Apellatsioonimenetlus hagita asjade sarnaneb samuti tsiviilasjade omale. Arvestades menetluse erilist laadi, on edasikaebamisele kehtestatud vähem piiranguid. Teataval määral on edasikaebusega lubatud esitada uusi küsimusi, mis ületavad asja algataja poolt esimeses astmes esitatud argumentide ja esildiste ulatust.

Kuna hagita menetluses käsitletakse palju eri laadi asju, on kehtestatud arvukalt valdkondlikke erieeskirju.

Halduskohtud

Austrias ei kuulu haldusametites tehtud otsused alates 1. jaanuarist 2014 enam edasikaebamisele haldusstruktuuris. Haldusametite tehtud otsuste peale saab esitada kaebuse õigusküsimuses kas föderalsele või liidumaa halduskohtule. Halduskohtud teevad otsuse asjas iseseisvalt ja nende otsuse peale saab teatavatel tingimustel esitada kõrgemale halduskohtule kaebuse õigusküsimuse läbivaatamiseks.

Muud erikohtud

Eriseisund

Põhiseaduskohtul ja halduskohtul ehk niinimetatud avaliku õiguse kohtutel (*Gerichtshöfe des öffentlichen Rechts*) on Austria kohtusüsteemis eriseisund. Need ja 1. jaanuarist 2014 loodud halduskohtud on sõltumatud kohtud, justiitsministeeriumist eraldiseisvad ning organisatsiooniliselt iseseisvad. Põhiseaduskohus ja kõrgem halduskohus on korralduslikult sõltumatud. Mõlemad kohtud asuvad Viinis ning nende alluvusse kuulub kogu riigi territoorium.

Nende ülesanded erinevad üldkohtute omadest. Need kohtud ei menetle tsiviil- ja kriminaalasju (isegi mitte apellatsioonikohtuna) ning on pädevad avalikus õiguses. Alates 1. jaanuarist 2015 võivad üldkohtus lahendi saanud asja pooled teatavatel tingimustel esitada taotluse seaduse või määruse kehtetuks tunnistamiseks põhiseaduskohtusse.

Põhiseaduskohus

Põhiseaduskohtu (*Verfassungsgerichtshof*) esmane ülesanne on kontrollida vastavust põhiseadusele ja põhiõigustele. Eelkõige on selle kohtu ülesandeks kontrollida järgmiste õigusaktide põhiseaduslikkust:

- föderaal- ja liidumaa seadused;
- haldusametite korraldused (*Verordnungen*);
- haldusametite kõrgeima tasandi otsused (*Bescheide*).

Kohus võib need aktid vajaduse korral tühistada.

Erinevalt muudest kohtutest töötavad põhiseaduskohtu kohtunikud aukohtunikena (*Honoratiorenrichter*), mitte elukutseliste kohtunikena (*Berufsrichter*). Selle kohtu liikmed on väljapaistvad isiksused, kes on teistes ülesannetes juba teinud eduka õiguslase karjääri. Enamik põhiseaduskohtu kohtunikke töötab osalise tööajaga ning nad võivad jätkata oma eelmiste ametiülesannete täitmist (nt kohtunike või kõrgkooli õppejõududena, kuid mitte riigiteenistujatena – nemad peavad olema oma ametlike tööülesannete täitmisest vabastatud). Põhiseaduskohus tuleb kokku üksnes istungite ajaks, mis tavaliselt toimuvad neli korda aastas.

Kõrgem halduskohus

Kõrgema halduskohtu (*Verwaltungsgerichtshof*) ülesandeks on **kontrollida kogu avaliku halduse antud aktide seaduslikkust**, välja arvatud korraldused (*Verordnungen*), mida ainult põhiseaduskohus võib läbi vaadata ja tühistada. Kõrgem halduskohus arutab eelkõige halduskohtu otsuste peale õigusküsimuse läbivaatamiseks esitatud taotlusi.

Õigusvaldkonna andmebaasid

 [Austria õigusportaal](#) esitatakse üldteave Austria kohtusüsteemi kohta.

Kas juurdepääs õigusvaldkonna andmebaasile on tasuta?

Jah.

Lingid

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 25/04/2017

Erikohtud - Poola

Selles jaotises antakse teavet erikohtute korralduse kohta Poolas.

Erikohtud

Poolas on mitmeid erikohtuid.

Ülemkohus (Sąd Najwyższy)

Ülemkohus on kõrgeim kohtuvõim. Nimetatud kohus teostab kohtulikku järelevalvet kõikide muude kohtute otsuste üle, tagades õigusaktide tõlgendamise ja kohtupraktika järjepidevuse.

Ülemkohus ei ole üldkohus. Ülemkohus vaatab läbi asju kassatsiooni korras ja muid kohtuotsuste vastu esitatud edasikaebusi; võtab vastu otsuseid, mille eesmärk on muuta selgemaks ebaselged või sellised sätted, mille kohaldamine tekitab erinevusi kohtumõistmisel. Ühtlasi võtab Ülemkohus vastu otsuseid konkreetsetele asjadele viidatud või nendega seotud õiguslike küsimuste suhtes.

Poola Ülemkohus (Sąd Najwyższy) avaldab oma otsuseid koos põhjendustega oma veebisaidil ([☞ Poola Ülemkohus](#)), mis on kättesaadav ka inglise keeles.

Konstitutsioonikohus (Trybunał Konstytucyjny)

Poola õigussüsteemis ei loeta konstitutsioonikohut (Trybunał Konstytucyjny) üldkohtuks.

Konstitutsioonikohus otsustab järgmiste asjade üle:

- siseriiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste lepingute vastavus põhiseadusele;
- siseriiklike õigusaktide vastavus rahvusvahelistele lepingutele, mille ratifitseerimiseks on vaja parlamendi eelnevat heakskiitu;
- valitsusasutuste antud määruste, ratifitseeritud välislepingute ja õigusaktide vastavus põhiseadusele;
- erakondade eesmärkide või tegevuste vastavus põhiseadusele;
- põhiseaduslikkust käsitlevad kaebused.

Kõik otsused tehakse koos põhjendustega teatavaks [☞ Poola Konstitutsioonikohtu](#) veebisaidil, mis on kättesaadav ka inglise keeles.

Riigikohus (Trybunał Stanu)

Riigikohus (Trybunał Stanu) lahendab asju, mille puhul on riigi kõrgeimatel ametipostidel olevatele (või olnud) isikutele esitatud süüdistus põhiseaduse või muude õigusaktide rikkumises.

Lisateavet on võimalik leida [☞ Poola Riigikohtu](#) veebisaidilt.

Halduskohtud

Halduskohtute süsteem hõlmab **Kõrgeimat Halduskohut** (Naczelny Sąd Administracyjny) ja **piirkondlikke halduskohtuid** – üks kohus **vojevoodkonna** või piirkonna kohta (wojewódzkie sądy administracyjne).

Kõrgeim Halduskohus:

- otsustab, kas kohalike omavalitsuste organite otsused või valitsusasutuste piirkondlike organite regulatiivaktid (terenowe organy administracji publicznej) on seadustega kooskõlas;
- võtab vastu otsuseid haldusotsuste suhtes esitatud kaebuste, haldusmenetluse käigus vastuseks kaebustele tehtud otsuste (või lõpetab sellise menetluse) ja otsuste kohta, mida on võimalik vaidlustada seoses asja olemusega;
- võtab vastu otsuseid kohalike omavalitsuste või kohalike omavalitsuste liitude teatavate otsuste üle;
- vastab kohtule läbivaatamiseks saadetud õiguslikele küsimustele, mille on esitanud kohalike omavalitsuste apellatsioonikogud.

Kõrgeim Halduskohus on alates 1. oktoobrist 2007 avaldanud kõik oma otsused koos põhjendustega. Varasemate otsuste lisamine andmebaasi on veel käimas. Kohtu veebisait on kättesaadav ainult poola keeles.

 [Kõrgeim Halduskohus](#) (Naczelny Sąd Administracyjny) avaldab oma otsuseid koos põhjendustega oma veebisaidil.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 10/12/2012

Erikohtud - Portugal

See teabeleht sisaldab teavet erikohtute korralduse kohta Portugalis.

Esimese astme kohtud (*tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Esimese astme kohtud on üldjuhul piirkondlikud kohtud (*tribunais de comarca*). Nende pädevuses on õigusemõistmine kõigis asjades, mis ei kuulu muude kohtute pädevusse. Piirkondlikel kohtutel on nii üldine kui ka eripädevus.

Piirkondlikud kohtud jagunevad eri- või üldise pädevusega kolleegiumideks ning kohalikeks kolleegiumideks. Kolleegiumid on nimetatud nende pädevuse ja asukohajärgse kohaliku omavalitsusüksuse järgi.

Lua võib järgmise eripädevusega kolleegiume:

1. keskne tsiviilkolleegium (*central cível*);
2. kohalik tsiviilkolleegium (*local cível*);
3. keskne kriminaalkolleegium (*central criminal*);
4. kohalik kriminaalkolleegium (*local criminal*);
5. kohalik vähemtähtsate kuritegude kolleegium (*local de pequena criminalidade*);
6. kriminaaluurimiskolleegium (*instrução criminal*);
7. perekonna- ja alaealiste asjade kolleegium (*família e menores*);
8. töökolleegium (*trabalho*);
9. kaubanduskolleegium (*comércio*);
10. täiteasjade kolleegium (*execução*).

Järgmistel erikohtutel on ulatuslikum territoriaalne pädevus:

1. intellektuaalomandikohus (*Tribunal da Propriedade Intelectual*);
2. konkurentsi-, regulatsiooni- ja järelevalveasjade kohus (*Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão*);
3. merekohus (*Tribunal Marítimo*);
4. karistuste täideviimise kohus (*Tribunal de Execução das Penas*);

5. keskne kriminaaluurimiskohus (*Tribunal Central de Instrução Criminal*).

Eripädevusega kolleegiumid

Neist kolleegiumidest on eriti tähelepanuväärsed järgmised.

Keskne tsiviilkolleegium

Need kolleegiumid on pädevad:

- menetlema tavamenetluses tsiviilõiguslikke tuvastushagisid, mille hind on üle 50 000,00 euro;
- täitma üle 50 000,00 euro suuruste nõuetega tsiviiltäitemenetlustes tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud ülesandeid seoses piirkondadega, mille puhul pädevad kolleegiumid või kohtud puuduvad;
- valmistama ette ja lahendama hagi tagamise meetmeid tema pädevusse kuuluvates asjades;
- täitma muid neile seadusega pandud ülesandeid.
- Perekonna- ja alaealiste asjade kolleegiumid

Nende kolleegiumide pädevusse kuuluvad **isikute perekonnaseisu ja perekonnaga seotud küsimustes** järgmised asjad:

1. abikaasadevahelised hagita menetlused;
2. abieluta kooselus olevate või ühises leibkonnas elavate isikute vahelised hagita menetlused;
3. kooselu lõpetamise, vara jagamise ja abielu lahutamise hagid;
4. ilmaliku abielu tühistamise või kehtetuks tunnistamise hagid;
5. tsiviilseadustiku (heaks kiidetud 25. novembri 1966. aasta dekreetseadusega nr 47344) artikli 1647 ja artikli 1648 lõike 2 alusel esitatud hagid;
6. abikaasade ja endiste abikaasade vahelised elatishagid ja elatismaksete sissenõudmine;
7. muud isikute perekonnaseisu ja perekonnaga seotud hagid.

Lisaks nimetatud pädevusele on neil kolleegiumidel ka kohtutele seadusega antud pädevus seoses inventuuriga kooselu lõpetamise, vara jagamise, abielulahutuse või ilmaliku abielu tühistamise või kehtetuks tunnistamise korral ning seoses asjakohaste seadustega hõlmatud vara jagamise erijuhtudega.

Alaealiste ja täiskasvanud lastega seotud asjades on kolleegiumid pädevad:

1. seadma eestkostet ja määrama vara valitsemist;
2. määrama isiku, kes teeb alaealise nimel tehinguid, ja üldise eestkostja, kes esindab kohtuväliselt alaealist, kelle üle teostatakse vanema hooldusõigust;
3. otsustama lapsendamist;
4. reguleerima vanema hooldusõigust ja arutama sellega seotud küsimusi;
5. määrama elatismakseid alaealistele ja täiskasvanud või täieliku teovõimega alaealistele lastele, kellele on osutatud tsiviilseadustiku (heaks kiidetud 25. novembri 1966. aasta dekreetseadusega nr 47344) artiklis 1880, ning menetlema elatismaksete sissenõudmise hagisid;
6. määrama lapsendamist ootava alaealise paigutamise asendushooldusele;
7. otsustama lapsendamiseks valitud isiku suhtes edendamis- ja kaitsemeetme kohaldamise või kuni lapsendamiseni hooldusasutusse paigutamise;
8. otsustama hooldusperre paigutamise (*apadrinhamento civil*) ja selliseid otsuseid kehtetuks tunnistama;
9. lubama alaealise seaduslikul esindajal teha teatavaid toiminguid, kinnitama juba loata tehtud toiminguid ja tegema kingituste vastuvõtmisega seotud korraldusi;
10. otsustama rahalise tagatise, mille vanemad peavad oma alaealistele laste kasuks andma;
11. vanema hooldusõigust täielikult või osaliselt ära võtma või piirama, nagu on ette nähtud tsiviilseadustiku (heaks kiidetud 25. novembri 1966. aasta dekreetseadusega nr 47344) artiklis 1920;
12. tuvastama ametikult emadust ja isadust ning menetlema emaduse ja isaduse vaidlustamise hagisid ja tegema nende küsimustega seotud uurimisi;

13. otsustama alaealise ees- ja perekonnanime üle, kui vanemad ei jõua kokkuleppele.

Lisaks nimetatud pädevusele on kolleegiumid pädevad tegema ka järgmist:

1. eestkoste või vara valitsemise korral eestkostja või vara valitseja tasu kindlaksmääramine; eestkostja, vara valitseja või perenõukogu liikme ametist vabastamise, tagasiastumise või tagandamise arutamine ja otsustamine; aruannete nõudmine ja hindamine, seadusliku hüpoteegi asendamise lubamine ning antud tagatise suurendamise ja asendamise otsustamine; eriesindaja määramine alaealise kohtuväliseks esindamiseks;
2. eriesindaja määramine alaealise esindamiseks kõigis eestkostemenetlustes;
3. lapsendamise muutmine, kehtetuks tunnistamine ja läbivaatamine; lapsendajalt aruannete nõudmine ja nende hindamine ning selle kindlaksmääramine, kui suur osa sissetulekust tuleb kulutada lapsendatu ülalpidamiseks;
4. alaealiste laste kasuks antud tagatise suurendamise ja asendamise otsustamine;
5. vanematelt aruannete nõudmine ja nende hindamine;
6. muude eelmise loetelu punktides *a–m* osutatud menetlustega seotud küsimuste otsustamine.

Seoses **haridusliku eestkoste ja kaitse küsimustega** kuulub kõnealuste kohtute pädevusse järgmine:

- lastekaitsega seotud asjade ettevalmistamine, menetlemine ja otsustamine;
- lastekaitsemeetmete kohaldamine ja vajaduse korral järelevalve nende rakendamise üle, kui laps või nooruk on ohus ja kui kaitsekomisjon ei saa sekkuda;
- haridusliku eestkoste uurimiseks vajalike kohtutoimingute tegemine;
- 12–16aastaste alaealiste toime pandud ja seaduse kohaselt kuritegudeks kvalifitseeruvate tegude hindamine eestkostemeetmete kohaldamise eesmärgil;
- eestkostemeetmete rakendamine ja läbivaatamine;
- eestkostemeetmete lõppenuks või kehtetuks tunnistamine;
- vabadusekaotuslikku karistust kandvate alaealiste suhtes distsiplinaarmeetmete kohaldamise otsuste peale esitatud kaebuste arutamine.

Töökolleegiumid

Töökolleegiumid arutavad tsiviil- ja muude asjade raames küsimusi, mis tulenevad tööandja-töötaja suhetest ning töölepingu sõlmimiseks loodud suhetest, on seotud tööõnnetuste ja kutsehaigustega ning tulenevad seaduse kohaselt töölepingutega võrreldavatest lepingutest ja praktikalepingutest, samuti streigiga seotud tsiviilasju.

Kaubanduskolleegiumid

Need kolleegiumid on pädevad järgmistes asjades:

1. maksejõuetusmenetlused ja spetsiaalsed saneerimismeetmed;
2. hagid, milles nõutakse äriühingu asutamislepingu või põhikirja puudumise või tühisuse tuvastamist või selle kehtetuks tunnistamist;
3. äriühingu õiguste teostamisega seotud hagid;
4. äriühingu otsuste peatamise või tühistamise hagid;
5. äriühingute sundlõpetamise hagid;
6. Euroopa äriühingu põhikirja alusel loodud äriühingute likvideerimise hagid;
7. valdusettevõtjate likvideerimise hagid;
8. äriühingute registreerimise seadustikus osutatud hagid;
9. krediidasutuste ja finantsettevõtjate likvideerimise hagid.

Kaubanduskolleegiumide pädevuses on ka otsuste tegemine äriregistri pidajate tehtud korralduste vaidlustamise korral ning registripidajate poolt äriühingute sundlõpetamiseks või likvideerimiseks ellu viidud haldusmenetluste käigus tehtud otsuste vaidlustamise korral.

Täiteasjade kolleegiumid

Nende kolleegiumide pädevusse kuuluvad tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatud tsiviiltäitemenetlused, välja arvatud need asjad, mis kuuluvad intellektuaalomandikohtu, konkurentsi-, regulatsiooni- ja järelevalveasjade kohtu, merekohtu, perekonna- ja alaealiste asjade kolleegiumide, töökolleegiumide ja kaubanduskolleegiumide pädevusse. Täiteasjade kolleegiumid täidavad ka kriminaalmenetlustes tehtud otsuseid, mida ei tohiks kriminaalmenetluse seaduse kohaselt teha tsiviilkohus.

Ulatuslikuma territoriaalse pädevusega kohtud

Intellektuaalomandikohtud

arutavad asju, mis puudutavad järgmist:

1. hagid, mille nõude ese puudutab autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi;
2. hagid, mille nõude ese puudutab tööstusomandit selle mis tahes seaduses sätestatud kujul;
3. tööstusomandi seadustikus (*Código da Propriedade Industrial*) ja teistes kohaldatavates õigusaktides sätestatud patentide, täiendava kaitse tunnistuste, kasulike mudelite ja pooljuhttoodete topoloogiate kehtetuks tunnistamise ja tühistamise hagid ning vastuhagi menetluse esemeks olevate jooniste ja mudelite, kaubamärkide, logode, tunnustuste, päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste registreeringute kehtetuks tunnistamise või tühistamise taotlused;
4. kaebused riikliku tööstusomandi instituudi (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P. - INPI, I. P.*) selliste otsuste peale, millega antakse või keeldutakse andmast mis tahes liiki tööstusomandi õigusi või mis on seotud üleandmistega, litsentside või aegunuks tunnistamise või muude toimingutega, mis mõjutavad, muudavad või lõpetavad tööstusomandi õigusi;
5. riikliku tööstusomandi instituudi poolt rikkumiste ja trahvidega seotud asjades tehtud otsuste või muude õiguslikult vaidlustatavate meetmete edasikaebamine ja läbivaatamine;
6. hagid, mille nõude ese on seotud domeeninimedega;
7. kaebused .pt domeeninimede registreerimise, registreerimisest keeldumise ja registreeringute pikendamise eest vastutava riikliku teadusanalüüsi sihtasutuse (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) otsuste peale;
8. hagid, mille nõude ese on seotud kauba- või ärinimedega;
9. kaebused nende registrite ja notarite instituudi (*Instituto dos Registos e do Notariado, I. P. - IRN, I. P.*) otsuste peale, mis on seotud äri- ja kaubanimede vastuvõetavusega riikliku juriidiliste isikute registri (*Registo Nacional de Pessoas Coletivas*) õigusraamistiku alusel;
10. hagid, mille alus on seotud ebaausa konkurentsi või tööstusomandit puudutavate ärisaladuste paljastamisega;
11. tõendite kogumise ja säilitamise ning teabe andmise meetmed, kui need on vajalikud intellektuaalomandiõiguste ja autoriõiguse kaitseks.

Konkurentsi-, regulatsiooni- ja järelevalveasjade kohus

Muu hulgas arutab see kohus küsimusi, mis on seotud mitmete reguleerivate asutuste, nimelt konkurentsiameti (*Autoridade da Concorrência*), Portugali tsiviilennundusameti (*Autoridade Nacional da Aviação Civil*), Portugali Panga (*Banco de Portugal*) ja Portugali väärtpaberiturukomisjoni (*Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*) poolt rikkumisjuhtumite korral tehtud õiguslikult vaidlustatavate otsuste, määruste ja muude meetmete edasikaebamise, läbivaatamise ja täitmisega.

Merekohtud

arutavad asju, mis puudutavad järgmist:

1. üldiste õigusnormide kohased hüvitised laevadele, paatidele ja muudele veesõidukitele tekitatud kahju või nende kasutamisest merel tekitatud kahju eest;
2. laevade, paatide ja muude veesõidukite ehitamise, remontimise ning ostu- ja müügilepingud, tingimusel et need veesõidukid on mõeldud kasutamiseks meresõidus;
3. mereveolepingud ning kombineeritud või mitmeliigilise veo lepingud;
4. jõe- või kanaliveolepingud sadamaid käsitlevale üldregulatsioonile (*Regulamento Geral das Capitánias*; heaks kiidetud 31. juuli 1972. aasta dekreetseadusega nr 265/72) lisatud tabelis nr 1 kindlaks määratud piirides;
5. meresõidus kasutamiseks mõeldud laevade, paatide ja muude veesõidukite prahtimis- või rendilepingud;

6. meresõidus kasutamiseks mõeldud laevade, paatide ja muude veesõidukite ning nende lastiga seotud kindlustuslepingud;
7. laevade või paatidega seotud hüpooteegid ja privileegid ning veesõidukite ja nende lastiga seotud tagatised;
8. laevade, paatide ja muude veesõidukite ning nende lastiga seotud erimenetlused;
9. kiireloomulised ajutiste meetmete kohaldamise menetlused, mis on seotud laevade, paatide ja muude veesõidukite, nende lasti, punkrikütuse ning laevade, paatide ja muude veesõidukite muu varaga, ning eeltaotlused sadamakaptenile toetada nende menetluste esemeks olevate esemete liikumist sadamast välja;
10. üldiste avariide ja eriavariidega seotud asjad, sealhulgas need, mis on seotud muude meresõidus kasutamiseks ettenähtud meresõidukitega;
11. mereabi ja -pääste;
12. pukseerimis- ja lootsimislepingud;
13. prügi eemaldamine;
14. tsiviilvastutus seoses mere ja muude veekogude reostamisega kohtute tööpiirkonnas;
15. kalapüügi meetodite või -vahendite või mereandide, molluskite ja vetikate kogumise meetodite või vahendite, meresõidul või kalapüügil kasutatavate ankrute, seadmete, relvade, varustuse ja muude esemete kasutamine, kaotamine, leidmine või omastamine ning nimetatud esemetega põhjustatud või neile tekitatud kahju;
16. merenduses üldkasutatavale varale tekitatud kahju;
17. laevadelt pärit ja kaldale uhutud prügi ning ookeanist pärit või tulnud ja merepõhjas või selle aluspinnasel lebavate või siseveekogudest tulnud või seal leiduvate esemete või jäätmete omand ja valdus, kui see pakub merenduse seisukohast huvi;
18. arestimine;
19. kõik kaubandusliku meresõidu õiguse üldised küsimused;
20. sadamakapteni poolt mereõiguse rikkumiste kohta tehtud otsuste peale esitatud kaebused.

Karistuste täideviimise kohus

See kohus jälgib täitmist ja valvab selle järele ning teeb otsuseid kohtuotsuses kindlaksmääratud karistuse või vabadusekaotusliku meetme muutmise, asendamise ja lõpetamise kohta pärast karistuse määramist. See kohus on pädev tegema järgmist:

- määrama lisakaristuseks oleva väljasaatmise täitmise, tunnistama vanglakaristuse lõppenuks ja määrama lisakaristuseks oleva väljasaatmise enneaegse rakendamise;
- tunnistama vanglakaristuse või seaduses kindlaksmääramata kestusega karistuse (*pena relativamente indeterminada*) või sundkorras ravisutusse paigutamise meetme lõppenuks;
- tegema vahistamis-, kinnipidamis- ja vabastamismäärusi;
- tegema otsuseid seaduste mittejärgimise kohta ja määrama vanglakaristuse kandmisest või kinnipidamismeetme rakendamisest tahtlikult täielikult või osaliselt kõrvale hoidnud süüdimõistetud isiku vara arestimise;
- otsustama karistusregistrisse kantud asjaolude või otsuste ajutise tühistamise.

Keskne kriminaaluurimiskohus

See kohus korraldab kriminaaluurimist, teeb otsuseid karistuste kohta ja omab uurimispädevust, kui kuriteod pannakse toime eri apellatsioonikohtute (*Tribunais da Relação*) tööpiirkondades ning alati kui tegemist on järgmiste kuritegudega:

1. rahu- ja inimsusevastased kuriteod;
2. terroriorganisatsiooni kuulumine ja terrorism;
3. riikliku julgeoleku ohustamine, välja arvatud valimiskuriteod;
4. ebaseaduslik kauplemine narkootikumide, psühhotroopsete ainete ja narkootikumide lähteainetega, välja arvatud otsene turustamine tarbijale, ning ebaseadusliku kauplemisega seotud kuritegelikku rühmitusse kuulumine;
5. rahapesu;
6. korruptsioon, omastamine ning pistise ja altkäemaksu võtmine;
7. pahatahtlik maksejõuetus;

8. majanduslikult sõltumatute avaliku sektori organisatsioonidega seotud haldusomavoli;
9. toetuse või laenu saamise või omastamisega seotud pettus;
10. organiseeritud majandus- ja finantskuriteod, eelkõige need, mis on toime pandud infotehnoloogia abil;
11. rahvusvahelised või piiriülesed majandus- ja finantskuriteod.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 22/05/2020

Erikohtud - Rumeenia

See teabeleht sisaldab teavet Rumeenia erikohtute kohta.

Erikohtud

Braşovi alaealiste asjade ja perekonnakohus (*Tribunalul pentru Minori și Familie*)

Braşovis asuv **alaealiste asjade ja perekonnakohus** arutab alaealiste poolt või alaealiste vastu toime pandud süütegusid. Enne selle erikohtu loomist kuulusid sellised kohtuasjad Braşovi üldkohtu pädevusse.

Spetsialiseerunud kohtud (*tribunale specializate*)

Spetsialiseerunud kohtuid on kolm (endised kaubanduskohtud):

- spetsialiseerunud kohus Cluj'is (*Tribunalul Specializat Cluj*);
- spetsialiseerunud kohus Mureş'is (*Tribunalul Specializat Mureş*);
- spetsialiseerunud kohus Argeş'is (*Tribunalul Specializat Argeş*).

Neis kohtutes arutatakse kohtuasju, mis on seotud ettevõtjatega. Ettevõtjana käsitatakse isikut, kes käitab ettevõtet.

Sõjaväekohtud (*instanţele militare*)

Sõjaväekohtute pädevus on sätestatud kriminaalmenetluse seadustikus. Igal sõjaväekohtul on sõjaväebaasi staatus.

Sõjaväekohtute hierarhia on järgmine:

- neli sõjaväe üldkohut (asuvad Bukarestis, Cluj-Napocas, Iaşis ja Timişoaras);
- Bukaresti piirkondlik sõjaväekohus (*Tribunalul Militar Teritorial Bucureşti*);
- Bukaresti sõjaväeapellatsioonikohus (*Curtea Militară de Apel Bucureşti*).

Sõjaväekohtus töötavad sõjaväekohtunikud, kohtuametnikud, arhivaarid ja muud töötajad.

Sõjaväe üldkohtud (*tribunale militare*)

Rumeenias on neli sõjaväe üldkohut, mis asuvad:

- Bukarestis,
- Cluj-Napocas,
- Iaşis,
- Timişoaras.

Esimese astme kohtutena võivad sõjaväe üldkohtud arutada kõiki sõjaväelaste (kuni koloneli auastmeni kaasa arvatud) toime pandud süütegusid ja muid seaduses konkreetselt sätestatud asju.

Bukaresti sõjaväeapellatsioonikohus

Bukaresti sõjaväeapellatsioonikohus menetleb järgmisi asju:

- **esimese astme kohtuna** arutab ta riikliku julgeoleku vastaseid süütegusid: riigireetmine, riigireetmine riigisaladuste edastamisega, riigireetmine vaenlase abistamisega, põhiseadusliku korra vastased teod, vaenutegevus riigi vastu, spionaaž, riiklikku julgeolekut ohustav rünnak, kogukonnastane rünnak, diversiooniaktid, väärteabe levitamine, sõjapropaganda, riigi huvide kahjustamine, riiklikku julgeolekut ohustava teabe avaldamine, rahvusvahelise kaitse all olevate isikute vastased süüteod, riikliku julgeoleku vastaste süütegude sõjaväelastest toime panijate üles andmata jätmine, sõjaväelaste toime pandud Rumeenia riikliku julgeolekuga seotud süüteod, nagu on sätestatud eriseadustes, sõjaväe üldkohtute kohtunike ja nimetatud kohtute juures tegutsevate sõjaväeprokuratuuride sõjaväeprokuröride toime pandud süüteod, kindralite, marssalite ja admiralide toime pandud süüteod ning seaduses sätestatud juhtudel ka ümberpaigutamistaotlusi;
- **apellatsioonikohtuna** menetleb ta apellatsioonkaebusi, mis on esitatud sõjaväe üldkohtute poolt esimeses kohtuastmes tehtud kohtuotsuste peale;
- lahendab tema pädevusse kuuluvaid sõjaväe üldkohtute vahelisi **kohtualluvuse konflikte** ja seaduses sätestatud juhtudel nende kohtute otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi.

Halduskohtud

Rumeenias halduskohtuid pole. Haldusasju on pädevad arutama kohtute halduskogad.

Muud erikohtud

Konstitutsioonikohus (*Curtea Constituțională*)

Konstitutsioonikohtu koosseisu kuulub üheksa kohtunikku, kes nimetatakse ametisse üheksaks aastaks; kohtunike ametiaega ei saa pikendada ega uuendada. Kolm kohtunikku nimetab ametisse **saadikutekoda**, kolm **senat** ja kolm **Rumeenia president**. Konstitutsioonikohtu kohtunikud valivad salajasel hääletusel konstitutsioonikohtu esimehe, kelle ametiaeg on kolm aastat. Iga kolme aasta tagant vahetatakse välja üks kolmandik konstitutsioonikohtu kohtunistest.

Vastavalt **Rumeenia põhiseaduse** artiklile 146 on konstitutsioonikohtul järgmised volitused:

- konstitutsioonikohus teeb otsuseid **seaduste** põhiseadusele vastavuse kohta enne nende väljakuulutamist, kui seda taotleb Rumeenia president, ühe parlamendikoja esimees, valitsus, kassatsioonikohus, ombudsman, vähemalt 50 saadikutekoja või 25 senati liiget, või omal algatusel, kui tegemist on põhiseaduse muutmise algatustega;
- konstitutsioonikohus teeb ühe parlamendikoja esimehe või vähemalt 50 saadikutekoja või 25 senati liikme taotlusel otsuseid **välislepingute** ja muude rahvusvaheliste kokkulepete põhiseadusele vastavuse kohta;
- konstitutsioonikohus teeb ühe parlamendikoja esimehe, parlamendifraktsiooni või vähemalt 50 saadikutekoja või 25 senati liikme taotlusel otsuseid **parlamendi** kodukorra põhiseadusele vastavuse kohta;
- konstitutsioonikohus menetleb **seaduste ja määruste** põhiseadusega vastuolu käsitlevaid vastuväiteid, mis on esitatud kohtutes või kaubanduslikes vahekohtutes; sellise vastuväite võib esitada ka ombudsman;
- konstitutsioonikohus lahendab Rumeenia presidendi, ühe parlamendikoja esimehe, peaministri või kõrgema kohtunike nõukogu esimehe taotlusel avaliku sektori asutuste vahelisi põhiseadusliku iseloomuga **õigusvaidlusi**;
- konstitutsioonikohus teeb järelevalvet Rumeenia presidendivalimiste **korra** üle ja kinnitab valimiste tulemused;
- konstitutsioonikohus esitab **nõuandvaid arvamusi** Rumeenia presidendi ametist tagandamise ettepanekute kohta;
- konstitutsioonikohus teeb kindlaks **asjaolud**, mis õigustavad ametis oleva riigipea ametisse jäämist, ja esitab tulemused parlamendile või valitsusele;
- konstitutsioonikohus valvab rahvahääletuse **nõuetekohase** korraldamise ja toimumise järele ning kinnitab hääletuse tulemused;
- konstitutsioonikohus kontrollib, kas on täidetud tingimused, et kodanikud saaksid kasutada oma õigust teha **seadusandlikke algatusi**;
- konstitutsioonikohus teeb otsuseid **erakonna** põhiseadusele mittevastavust käsitlevate vastuväidete kohta;
- konstitutsioonikohus täidab ka muid **ülesandeid**, mis on ette nähtud tema tegevust reguleeriva seadusega (seadus nr 47 /1992, uuesti avaldatud).

Õigusvaldkonna andmebaasid

Internetis on kättesaadavad järgmised õigusvaldkonna andmebaasid:

- kassatsioonikohus avaldab oma praktikat kassatsioonikohtu [veebisaidil](#);
- kohtud avaldavad oma otsuste kokkuvõtted kohtute portaalis. Vt nt [Bukaresti apellatsioonikohtu otsuste kokkuvõtted](#);
- [Rumeenia õigusaktide andmebaas](#), mida omab ja haldab **Rumeenia seadusandlik nõukogu**, sisaldab kõikide Rumeenia õigusaktide (seadused, valitsuse määrused, valitsuse otsused jne) täistekste.

Kas õigusaktide andmebaasi kasutamine on tasuta?

Jah, juurdepääs andmebaasile on tasuta.

Asjakohased lingid

[Kohtualluvus – Rumeenia](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 24/02/2020

Erikohtud - Sloveenia

Sellel lehel esitatakse teavet Sloveenia erikohtute korralduse kohta.

Esimese astme töökohtud ja sotsiaalkohus (*Delovna sodišča in socialno sodišče prve stopnje*)

Töökohtutel on pädevus teha otsuseid individuaalsetes ja kollektiivsetes töövaidlustes ning sotsiaalkohtul on pädevus sotsiaalvaidlustes vastavalt seaduses sätestatule.

Esimese astme töökohtud ja sotsiaalkohus teevad otsuseid esimeses astmes. Kõrgem töö- ja sotsiaalkohus (*Višje delovno in socialno sodišče*) teeb otsuseid esimese astme töökohtute ja sotsiaalkohtute otsuste peale esitatud kaebuste kohta. Kõrgema töö- ja sotsiaalkohtu otsuste peale esitatud kaebuste kohta teeb omakorda otsuseid ning kõrgema töö- ja sotsiaalkohtu otsuseid vaatab läbi Sloveenia kõrgeim kohus.

Töökohtul on pädevus teha otsuseid **järgmistes individuaalsetes** töövaidlustes:

- vaidlused, mis käsitlevad töölepingu sõlmimist, olemasolu, kestust ja lõpetamist;
- vaidlused, mis käsitlevad töötajate ja tööandjate või nende õigusjärglaste vahelisi töösuhtest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust;
- vaidlused, mis käsitlevad töötajate ja klientide vahelistest suhetest tulenevaid õigusi ja kohustusi juhul, kui töötajad tegutsevad vastavalt tööandja ja kliendi vahelisele lepingule;
- tööandjate ja kandidaatide vahelised vaidlused, mis on seotud värbamismenetlusega;
- vaidlused, mis käsitlevad tööandja ja töötaja töösuhtest tulenevaid tööstusomandi õigusi ja sellega seotud kohustusi;
- vaidlused, mis käsitlevad alla 15-aastaste laste, praktikantide, õpilaste ja üliõpilaste tööd;
- tööandjate ning õpilaste ja üliõpilaste vahelised vaidlused, mis käsitlevad töötajatele makstavaid stipendiume;
- vaidlused, mis käsitlevad katseajal vabatahtlikku töötamist;
- seaduses sätestatud olukorrad.

Töökohtul on samuti õigus otsustada, kas kindlustusselts on kaaskostja sellises kahjusid käsitlevas vaidluses, mille lahendamine on töökohtu pädevuses.

Töökohtul on pädevus teha otsuseid järgmistes **kollektiivsetes** töövaidlustes:

- kollektiivlepingu poolte vahelised või kollektiivlepingu poolte ja kolmandate isikute vahelised vaidlused, mis käsitlevad kollektiivlepingu kehtivust ja täitmist;
- vaidlused, mis käsitlevad kollektiivläbirääkimiste pidamise pädevust;
- vaidlused, mis käsitlevad kollektiivlepingu vastavust seadusele, teistele kollektiivlepingutele, tööandja üldiste õigustoimingute vastavust seadusele ja kollektiivlepingutele;
- vaidlused, mis käsitlevad streikide ja muude tööõiguslike meetmete õiguspärasust;
- vaidlused, mis käsitlevad töötajate osalemist ettevõtte juhtimises;
- vaidlused, mis käsitlevad ametiühingute volitusi töösuhetes;
- vaidlused, mis käsitlevad ametiühingu usaldusisiku määramist;
- seaduses sätestatud olukorrad.

Sotsiaalkohtul on pädevus teha otsuseid järgmistes sotsiaalvaidlustes.

1. Pensionid ja töövõimetuskindlustus:

- vaidlused, mis käsitlevad kohustuslikku pensioni- ja töövõimetuskindlustust;
- vaidlused, mis käsitlevad kohustuslikku täiendavat pensionikindlustust;
- vaidlused, mis käsitlevad kohustusliku pensioni ja töövõimetuskindlustuse ning täiendava kohustusliku pensionikindlustuse makseid;
- vaidlused, mis käsitlevad nende ametikohtade kindlaksmääramist ja tühistamist, mille puhul täiendav pensionikindlustus on kohustuslik;
- vaidlused, mis käsitlevad vabatahtlikku liitumist kohustusliku pensioni ja töövõimetuskindlustusega ning vastavaid osamakseid;
- vaidlused, mis käsitlevad pensionikindlustustaaži tunnustamist ja pensioniaastate ostmist;
- vaidlused, mis käsitlevad õigust saada riiklikku pensioni;
- vaidlused, mis on seotud sotsiaalkindlustusregistriga.

2. Tervisekindlustus:

- vaidlused, mis käsitlevad kohustusliku tervisekindlustusega seotud õigusi ning vastava kindlustuse osamakseid.

3. Töötus- ja töökindlustus:

- vaidlused, mis käsitlevad kohustusliku töötuskindlustusega seotud õigusi ning vastava kindlustuse osamakseid;
- vaidlused, mis käsitlevad vabatahtlikku liitumist kohustusliku töötuskindlustusega ning vastava kindlustuse osamakseid;
- vaidlused, mis käsitlevad stipendiume, mille määramisel on olulise tähtsusega varaline seis, ja andekatele mõeldud stipendiume;
- vaidlused, mis käsitlevad tagatisel põhinevaid ja subsideeritud intressimääraga õppelaene, mille andmisel on otsustava tähtsusega varaline seis.

4. Perepuhkus ja peretoetused:

- vaidlused, mis käsitlevad perepuhkuse kindlustust puudutavaid ja sellel põhinevaid õigusi ning asjaomase kindlustuse osamakseid;
- vaidlused, mis käsitlevad õigusi peretoetusele.

5. Sotsiaaltoetused:

- vaidlused, mis käsitlevad sotsiaalkindlustushüvitisi;
- vaidlused, mis käsitlevad õigust saada sotsiaaltoetusi erinevate rubriikide alt, kui nende eesmärk on tagada taotlejale sotsiaalkindlustus ja kui varaline seis on otsustava tähtsusega sellise toetuse saamise õiguse tunnistamisel.

Sotsiaalkohtul on samuti pädevus teha otsuseid eelmises lõigus viidatud valdkondades järgmistes sotsiaalvaidlustes:

- vaidlused, mis käsitlevad lubamatult omandatud rahaliste vahendite tagastamist;
- vaidlused, mis käsitlevad kindlustatud isikule või sotsiaalkindlustuse taotlejale nende kahjude hüvitamist, mille tekitas riigiasutus või avaliku võimu kandja, või vaidlused, mis käsitlevad kahjusid, mis kindlustatud isik tekitas asutusele seoses kindlustussuhtega, või vaidlused seoses sotsiaalkindlustusest tulenevate kehtivate õigustega.

Sotsiaalkohtul on samuti pädevus sotsiaalvaidluste lahendamisel vastavalt seaduses sätestatud.

Sloveenia Vabariigis on järgmised esimese astme kohtud:

- Celje töökohus, asukoht Celje, tööpiirkond Celje maakond;
- Koperi töökohus, asukoht Koper, tööpiirkond Koperi ja Nova Gorica maakonnad;
- Ljubljana töö- ja sotsiaalkohus, asukoht Ljubljana, tööpiirkond otsuste tegemisel töövaidlustes Kranj, Krško, Ljubljana ja Novo Mesto kohturingkondades ja sotsiaalvaidlustes Sloveenia Vabariigi territooriumil;
- Maribori töökohus, asukoht Maribor, tööpiirkond Maribori, Murska Sobota, Ptuj ja Slovenj Gradeci kohturingkonnad.

Esimese astme kohtud teevad otsuseid tööõiguse küsimustes kohtu asukohas, kui otsustamise kohaks ei ole määratud välisosakonda.

Töö- ja sotsiaalvaidluste korral teeb esimese astme kohus otsuse **koosseisus**, kuhu kuulub eesistujana tegutsev kohtunik ja liikmetena kaks kohtukaasistajat, kellest üks tuleb valida töötajate või kindlustatud isikute kandidaatide nimekirjast ja teine tööandjate või asutuste kandidaatide nimekirjast.

Kohtunik üksi teeb otsused materiaaõiguslikke nõudeid käsitlevates individuaalsetes töö- ja sotsiaalvaidlustes, kui vaidlusaluse vara väärtus ei ületa 40 000 eurot. Olenemata vaidlusaluse vara väärtusest peab kohtunik tegema otsuse mõnes olulises küsimuses, nt individuaalsed töövaidlused, mis on seotud töölepingu peatamisega, katseajaga, üleajatööga, vaheaegade, puhkeperioodide ja puhkustega ning töölt puudumisega, kohustusega teha tööd eriolukordades, distsiplinaarkaristustega, distsiplinaarmenetluse alustamise tõttu töölt ajutise kõrvaldamisega ja ajutise ümberpaigutamise; sotsiaalvaidlused, mis on seotud õigusega toetusele, õigusega invaliidsustoetusele füüsilise puude tõttu ja õigusega taastusravile.

Kõrgem töö- ja sotsiaalkohus (*Višje delovno in socialno sodišče*)

Kõrgem töö- ja sotsiaalkohus teeb otsuseid esimese astme töökohtute ja sotsiaalkohtu otsuste peale esitatud kaebuste kohta. Kõrgema töö- ja sotsiaalkohtu otsuste peale esitatud kaebuste kohta teeb otsuseid ning kõrgema töö- ja sotsiaalkohtu otsuseid vaatab läbi Sloveenia kõrgeim kohus (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*).

Kõrgem töö- ja sotsiaalkohus asub Ljubljanas.

Kõrgem töö- ja sotsiaalkohus teeb otsused kolmest kohtunikust koosnevas koosseisus.

Sloveenia Vabariigi halduskohus (*Upravno sodišče Republike Slovenije*)

Sloveenia Vabariigi halduskohtul on pädevus teha otsuseid haldusvaidlustes kooskõlas halduskohtumenetluse seaduses sätestatud viisil ja korras.

Haldusvaidluste raames tagatakse vastavalt seadusele üksikisikute ja organisatsioonide õiguste ja õiguspäraste huvide kaitse riigiasutuste, kohaliku omavalitsuse organite ja avaliku võimu esindajate otsuste ja tegevuse eest.

Haldusvaidluses peab kohus:

- tegema otsuse kaebaja õiguslikku seisundit kahjustavate lõplike haldusaktide õiguspärasuse kohta;
- lahendama vaidlusi, mis käsitlevad inimõigusi ja põhivabadusi riivavate üksikaktide ja -toimingute õiguspärasust, välja arvatud siis, kui on tagatud igakülgne menetlus teistsuguses vormis;
- tegema otsuse nende õigusaktide õiguspärasuse kohta, mille on määruse vormis välja andnud riigiorganid ja millega reguleeritakse üksikisikuid puudutavaid suhteid;
- tegema otsuse avalik-õiguslikus suhtes tekkinud vaidluses riigi ja kohaliku kogukonna vahel, kohaliku kogukonna esindajate vahel või kohalik kogukonna ja ametlikult volitatud asutuse vahel seaduses sätestatud juhtudel või kui puudub põhiseaduse või mõne muu seaduse kohane nõuetekohane menetluse vorm;
- tegema seaduses sätestatud juhtudel otsuse muude aktide õiguspärasuse kohta.

Haldusvaidlustes peab esimese astme otsuse tegema Sloveenia Vabariigi halduskohus. Esimese astme kohtus haldusvaidluses tehtud otsuse peale esitatud kaebuse kohta peab otsuse siiski tegema ja tehtud otsuseid läbi vaatama Sloveenia kõrgeim kohus.

Sloveenia Vabariigi Halduskohtu peamaja asub Ljubljanas.

Halduskohus teeb otsuseid **peamajas** ja järgmistes **osakondades**:

- Celje osakond, mis tegutseb Celje kõrgema kohtu tööpiirkonnas;
- Nova Gorica osakond, mis tegutseb Koperi kõrgema kohtu tööpiirkonnas;
- Maribori osakond, mis tegutseb Maribori kõrgema kohtu tööpiirkonnas.

Halduskohus teeb otsuse kolmest kohtunikust koosnevas koosseisus, välja arvatud teatavatel seaduses sätestatud juhtudel, mil otsuse teeb üks kohtunik.

Kõrgeimas kohtus teeb otsuse menetluse peatamise kohta üks kohtunik; apellatsioonkaebusi menetleb ja otsuseid vaatab läbi kolmest kohtunikust koosnev koosseis; vaidlustes halduskohtu ja üld- või erikohtu pädevuse üle koosneb kohtu koosseis kolmest kohtunikust; vaidlustes halduskohtu ja kõrgeima kohtu pädevuse üle koosneb kohtu koosseis viiest kohtunikust.

Õigusteabe andmebaasid

Lisateavet Sloveenia kohtute kohta leiab [Sloveenia kõrgeima kohtu ametlikult veebisaidilt](#).

Seotud lingid

[Töökohtud](#)

[Sloveenia Vabariigi halduskohus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 27/05/2020

Erikohtud - Slovakkia

See teabeleht sisaldab teavet erikohtute korralduse kohta Slovakkias.

Halduskohtud

Haldusõigusega seotud asjad kuuluvad peamiselt **maakonnakohtute** (*krajský súd*) ja **Slovaki Vabariigi kõrgeima kohtu** (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*) pädevusse.

Slovaki Vabariigis ei ole eraldi halduskohtuid; selle asemel on halduskohtunikest koosnevad eraldi **kolleegiumid**.

Erikohtud

Konstitutsioonikohus

[Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohus](#) (*Ústavný súd Slovenskej republiky*) on sõltumatu kohtuorgan, kelle pädevusse kuulub otsuste tegemine õigusnormide [põhiseaduslikkuse](#) asjus.

Konstitutsioonikohtu peamaja asub Košices aadressil Hlavná 110, Košice 042 65, ning sellel on ka harukontor Bratislavas aadressil Župné námestie 12.

Pädevus

Slovaki Vabariigi põhiseaduse kohaselt menetleb konstitutsioonikohus kohtuasju, mis käsitlevad:

- seaduste vastavust **põhiseadusele, põhiseaduslikele aktidele ja rahvusvahelistele lepingutele**, mille **Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu** (parlament) on heaks kiitnud, ratifitseerinud ja välja kuulutanud seaduses sätestatud viisil;
- valitsuse määruste ning ministrite ja muude keskvalitsusorganite üldkohaldatavate õigusnormide vastavust põhiseadusele, põhiseaduslikele aktidele ja rahvusvahelistele lepingutele, mille Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu on heaks kiitnud, ratifitseerinud ja välja kuulutanud seaduses sätestatud viisil;
- üldkohaldatavate määruste vastavust põhiseadusele (artikkel 68), põhiseaduslikele aktidele ja rahvusvahelistele lepingutele, mille Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu on heaks kiitnud, ratifitseerinud ja välja kuulutanud seaduses sätestatud viisil, ning seadustele, välja arvatud juhul, kui otsuse peab tegema mõni muu kohus;
- kohalike valitsusorganite üldkohaldatavate õigusnormide ja kohalike omavalitsuste organite üldkohaldatavate määruste (vastavalt artikli 71 lõikele 2) vastavust põhiseadusele, põhiseaduslikele aktidele ja rahvusvahelistele lepingutele, mis on välja kuulutatud seaduses sätestatud viisil, ning seadustele, valitsuse määrustele ning ministeeriumide ja muude keskvalitsusorganite üldkohaldatavatele õigusnormidele, kui asja ei ole antud arutamiseks mõnele muule kohtule.

Konstitutsioonikohus peab ka:

- tegema otsuse selliste kokkulepitud rahvusvaheliste lepingute vastavuse kohta, mille puhul on vajalik nii Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu heakskiit kui ka vastavus põhiseadusele ja/või põhiseaduslikele aktidele;
- otsustama, kas kodanike petitsiooni või Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu resolutsiooni alusel (vastavalt artikli 95 lõikele 1) välja kuulutatud referendumi teema on vastavuses põhiseaduse ja/või põhiseaduslike aktidega;
- tegema otsuse keskvalitsusorganite vahelistes pädevusvaidlustes, kui seaduses ei ole sätestatud, et niisugustes vaidlustes peab otsuse tegema mõni muu riigiasutus;
- tegema otsuse kaebuste kohta, mille on esitanud füüsilised või juriidilised isikud, kes väidavad, et rikutud on nende inimõigusi või põhivabadusi, mis tulenevad rahvusvahelisest lepingust, mille Slovaki Vabariik on ratifitseerinud ja mis on välja kuulutatud seaduses sätestatud viisil, välja arvatud juhul, kui õigusemõistmine nende õiguste ja vabaduste kaitsmisel on tehtud ülesandeks mõnele muule kohtule;
- tegema otsuse kohalike omavalitsuste organite selliste kaebuste kohta, mis käsitlevad otsuste põhiseadusevastasust või ebaseaduslikkust või kohaliku omavalitsuse küsimustesse sekkumist, välja arvatud juhul, kui õigusemõistmine nende kaitsmisel on tehtud ülesandeks mõnele muule kohtule;
- tõlgendama põhiseadust või põhiseaduslikku akti, kui on tekkinud sellekohane vaidlus;
- tegema otsuse kaebuste kohta, mis on esitatud parlamendiliikme mandaadi kinnitamise või tagasilükkamise otsuste peale;
- otsustama valimiste (Slovaki Vabariigi presidendi, Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu, kohalike omavalitsuste organite ja Euroopa Parlamendi valimised) põhiseaduslikkuse või seaduslikkuse üle;
- tegema otsuse kaebuste puhul, mis on esitatud referendumi tulemuste või Slovaki Vabariigi presidendi tagasikutsumist käsitleva rahvahääletuse tulemuste kohta;
- otsustama, kas otsus erakonna või liikumise laialisaatmise kohta või selle tegevuse peatamise kohta on vastavuses põhiseaduse ja muude seadustega;
- tegema otsuse süüdistuse kohta, mille on esitanud Rahvusnõukogu, kes süüdistab Slovaki Vabariigi presidenti põhiseaduse tahtlikus rikkumises või riigireetmises;
- otsustama, kas riigis erakorralise olukorra või hädaolukorra väljakuulutamise otsus ning sellega seotud muud otsused tehti kooskõlas põhiseaduse või põhiseaduslike aktidega.

Kohtu koosseis

Konstitutsioonikohus koosneb **13** kohtunikust.

Konstitutsioonikohtu kohtunikud nimetab ametisse Slovaki Vabariigi president Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu ettepaneku alusel 12 aastaks. Rahvusnõukogu peab esitama kohtunikukandidaate kaks korda rohkem kui president neid ametisse nimetab.

Muu asjakohane teave

Konstitutsioonikohus teeb otsuseid **kolmeliikmelise** kolleegiumina või **täiskogu istungil**.

Konstitutsioonikohtu otsused on lõplikud, st konstitutsioonikohtu otsust ei ole võimalik edasi kaevata.

Konstitutsioonikohus võib menetluse algatada **ettepaneku** alusel, mille on esitanud:

- vähemalt üks viiendik kõigist Slovaki Vabariigi Rahvusnõukogu liikmetest;
- Slovaki Vabariigi president;
- Slovaki Vabariigi valitsus;
- kohus;
- peaprokurör (*generálny prokurátor*);
- isik, kelle õigusi tuleb arutada artiklis 127 (füüsiliste või juriidiliste isikute kaebused) või artiklis 127a (kohalike omavalitsuste organite kaebused) sätestatud juhtudel;
- Slovaki Vabariigi Riigikontroll (*Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky*) artikli 126 lõikes 2 sätestatud juhtudel (kas Riigikontrollil on pädevus või mitte);
- Slovaki Vabariigi Justiitsnõukogu esimees õigusakti põhiseaduslikkuse küsimustes vastavalt artikli 125 lõikele 1, mis käsitleb õigusemõistmist;
- ombudsman õigusakti põhiseaduslikkuse küsimustes vastavalt artikli 125 lõikele 1, kui sellise õigusakti edasine kohaldamine võib ohustada põhiõigusi või -vabadusi või inimõigusi ja põhivabadusi, mis tulenevad rahvusvahelisest lepingust, mille Slovaki Vabariik on ratifitseerinud ja välja kuulutanud seaduses sätestatud viisil;
- isik, kes vaidlustab Slovaki Vabariigi Riigikontrolli kontrollitegevuse artikli 126 lõikes 2 sätestatud juhul.

Õigusvaldkonna andmebaasid

🔗 [Slovaki Vabariigi konstitutsioonikohtu veebisait](#) võimaldab vaba juurdepääsu:

- kohtuotsustele,
- kohtulahendeid käsitlevatele aruannetele,
- pressiteadetele,
- rahvusvahelistele toimingutele,
- kohtuga seotud teabele.

Kriminaalasjade erikohus

🔗 [Kriminaalasjade erikohus](#) (*Špecializovaný trestný súd*) loodi 2009. aastal erikohtu õigusjärglasena. Kriminaalasjade erikohus teeb otsuseid kriminaalasjades ja muudes kohtumenetlust puudutavates sätetes kindlaks määratud juhtudel (kriminaalmenetluse seadustik). Kriminaalasjade erikohus on maakonnakohtu staatusega esimese astme kohus. Selle kohtu pädevus ja ülesanded on sätestatud seaduse nr 301/2005 (kriminaalmenetluse seadustik) §-s 14.

Slovaki Vabariigi kriminaalasjade erikohtu kontaktandmed:

Adress: Suvorovova č. 5/A, P.O.BOX 117, 902 01 Pezinok

Tel: +421 33 69 031 14

Faks: +421 33 69 032 72

Pädevus

Kriminaalasjade erikohus on pädev arutama asju, mis on seotud järgmiste süütegudega:

- mõrv;
- riigihangete ja avalike enampakkumistega manipuleerimine (karistusseadustiku § 266 lõige 3);
- raha ja väärtpaberite võltsimine (karistusseadustiku § 270 lõige 4);
- ametiseisundi kuritarvitamine (karistusseadustiku § 326 lõiked 3 ja 4 koostoimes punktides b, c, e, f, g, h, i, l või m nimetatud süütegudega);
- altkäemaksu võtmine (karistusseadustiku §-d 328–330);
- altkäemaksu andmine (karistusseadustiku §-d 332–334);
- kaudne korruptsioon (karistusseadustiku § 336);
- valimistega seotud altkäemaksu andmine (karistusseadustiku § 336a);
- spordikorruptsioon (karistusseadustiku § 336b);

- kuritegeliku rühmituse loomine või selle tegevuse korraldamine või edendamine, eriti kuritegelike rühmituste toime pandud rasked õigusrikkumised;
- terrorism;
- varavastased süüteod (karistusseadustiku eriosa neljas jaotis) või majanduskuriteod (karistusseadustiku eriosa viies jaotis), kui õigusrikkumise tulemusel tekitati kahju või saadi kasu, mis on vähemalt 25 000 korda suurem väikese kahju summast karistusseadustiku tähenduses, või kui toimepandud õigusrikkumise ulatus on vähemalt 25 000 korda suurem väikese kahju summast karistusseadustiku tähenduses;
- Euroopa Liidu finantshuvide kahjustamine;
- punktides a–l või m nimetatud süütegudega seotud õigusrikkumised, kui on täidetud tingimused kohtuasjade menetlemiseks liidetud kujul;
- äärmuslus (karistusseadustiku §140a).

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 22/05/2020

Erikohtud - Soome

Selles osas antakse teavet Soome erikohtute kohta.

Erikohtud

Soomes on olemas erikohtud, mille ülesanded on sätestatud seadustes. Erikohtud on loodud, et lahendada kohtuasju, mille läbivaatamiseks vajalikud eriteadmised üld- või halduskohtutel puuduvad. Erikohtute koosseisu kuuluvad tavaliselt asjaomase valdkonna spetsialistid. Erikohtud on:

- töökohus;
- kaubanduskohus;
- kindlustuskohus ja
- riigi erikohus.

Töökohus

 [Töökohus](#) menetleb ja lahendab vaidlusi, mis on seotud töölepingu seaduse, riigiteenistuja lepingu seaduse, kohaliku omavalitsuse teenistuja lepingu seaduse ja evangeelse luterliku kiriku teenistuses olevate avalike teenistujate lepinguid käsitleva seaduse tõlgendamisega. Töökohus arutab ka riigiteenistujate lepingute ja töötajate kollektiivlepingutega seotud vaidlusi.

Kaubanduskohus

 [Kaubanduskohus](#) on erikohus, kes menetleb konkurents- ja järelevalveasju, tööstusomandi ja autoriõiguse asju ning kaubandusõigusega seotud asju.

Kindlustuskohus

 [Kindlustuskohus](#) on sotsiaalhoolekandeküsimustega seotud asju arutav erikohus. Kindlustuskohus lahendab muu hulgas asju, mis on seotud isiku õigusega tööpensionile, rahvapensionile ja töötushüvitisele ning õigusega hüvitisele tööõnnetuse, kutsehaiguse või kuriteokahju korral või sõjaväelase invaliidistumise või temaga juhtunud õnnetusega seotud kohtuasju.

Ametialaste rikkumiste kõrgem kohus

[Riigi erikohus](#) on erikohus, mis menetleb Soome valitsuse liikmete, ülemkohtu ja kõrgema halduskohtu kohtunike ning teatavate kõrgemate ametnike õigusvastase ametialase käitumise peale esitatud süüdistusi. Riigi erikohus tuleb kokku üksnes vajaduse korral.

Lisateave

[Soome kohtute veebisait](#) sisaldab teavet Soome kohtusüsteemi kohta. See on ühtne portaal, kus on esitatud teave kohtute, prokuröride, täitevasutuste ja õigusabi kohta.

Veebisaidil on näiteks olemas apellatsiooni- ja halduskohtute hiljutine kohtupraktika ning lingid kõigi kohtute veebisaitidele.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 29/11/2019

Erikohtud - Rootsi

Siin antakse teavet Rootsi erikohtute korralduse kohta.

Erikohtud

Teatavat liiki kohtuasjade menetlemiseks on loodud mõned erikohtud.

- [Töökohus](#) (*Arbetsdomstolen*) arutab töövaidlusi. Töövaidlused on seotud tööandjate ja töövõtjate suhetega. Töökohus on üldjuhul esimene ja ainuke instants, mis on pädev lahendama töövaidlusi. Mõningaid töövaidlusi menetletakse siiski esimese astme kohtus (*tingsrätt*), mille otsuse peale võib esitada apellatsioonkaebuse töökohtule kui teise ja viimase astme kohtuinstantsile.
- [Kaubanduskohus](#) (*Marknadsdomstolen*) lahendab muu hulgas konkurentsiseaduse ja turustamistavade seadusega seotud vaidlusi.
- [Patendikohus](#) menetleb Rootsi Patendiameti otsuste peale esitatud kaebusi, mis käsitlevad patente, kaubamärke, disainilahendusi jne. Patendikohtu otsuste peale esitatakse apellatsioon [kõrgemale halduskohtule](#).

[Maa- ja keskkonnakohtud](#) (*mark- och miljöödomstolar*) menetlevad selliseid juhtumeid, mis on seotud veetööde lubade ja keskkonnaohtliku tegevusega, tervisekaitseküsimustega, looduskaitsega, jäätmete kogumisega, saastatud piirkondade ja ohtlike jäätmetega, keskkonnaga seotud kahjude ja hüvitamisküsimustega, ehitus-, lammutus- ja maakasutusloa küsimustega planeerimis- ja ehitusseaduse alusel, maa rendile andmisega, planeerimisküsimustes esitatud apellatsioonidega, maa kruntideks jagamisega, tehnorajatiste servituutidega ja sundvõõrandamisega. On olemas viis maa- ja keskkonnakohtu, mis tegutsevad erikohtuna esimese astme kohtute juures Nackas, Vänersborgis, Växjös, Umeås ja Östersundis. Maa- ja keskkonnakohtute otsuste peale saab esitada apellatsiooni maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohtule (*Mark- och miljööverdomstolen*), mis tegutseb Svea apellatsioonikohtu (*Svea hovrätt*) juures. Maa- ja keskkonnakohtus algatatud kohtuasjas, mida on apellatsiooni korras arutatud maa- ja keskkonnaasjade apellatsioonikohtus, võib esitada kassatsioonkaebuse Rootsi kõrgeimale kohtule (*Högsta domstolen*).

Merekohtud (*sjörättsdomstolar*) käsitlevad Rootsi mereseadustiku (1994:1009) kohaseid juhtumeid. Merekohtuid on kokku seitse ning need tegutsevad Luleås, Sundsvallis, Stockholmis, Kalmaris, Malmös, Göteborgis ja Värmlandis asuvate esimese astme kohtute juures.

[Sisserändekohtud](#) (*migrationsdomstolarna*) vaatavad läbi Rootsi migratsiooniameti otsuseid, mis käsitlevad välismaalaste ja kodakondsusega seotud küsimusi Sisserändekohtud on erikohtud, mis tegutsevad Malmös, Göteborgis, Stockholmis ja Luleås asuvate halduskohtute juures. Sisserändekohtute otsuste peale võib apellatsiooni esitada kõrgemale sisserändekohtule (*Migrations överdomstolen*), mis tegutseb Stockholmi halduskohtu juures.

Renti (*hyresrätt*), üürniku-omaniku vahelisi suhteid (*bostadsrätt*) ja rendile andmist (*arrende*) käsitlevaid teatavat tüüpi vaidlusi käsitlevad piirkondlikud [üüri- ja rendiasjade komisjonid](#) (*hyres- och arrendenämnder*). Tegemist on kohtulaadsete organitega, mille pädevus sarnaneb kohtute pädevusele.

Muud erikohtud

Rootsis ei ole põhiseaduskohut ega sellega sarnast kohut.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 14/01/2020

Erikohtud - Inglismaa ja Wales

Sellel lehel esitatakse teave Inglismaa ja Walesi teatavate erikohtute kohta.

Halduskohtud

2007. aasta kohtute ja täitemenetluse seadusega (*Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007*) loodi enamikku kohtuid (*tribunals*) puudutav kohtute ühtne struktuur, milles kohtud on jagatud esimese astme kohtuks (*First-tier Tribunal*) ja kõrgemaks kohtuks (*Upper Tribunal*). Need mõlemad jagunevad teemade järgi kolleegiumideks (*chambers*), kuhu on koondatud sarnased pädevused. Üksikasjaliku teabe nende kohtute kohta leiab kuningliku kohtuameti veebisaidilt [Her Majesty's Courts and Tribunals service](#).

Esimese astme kohus

Esimese astme kohus on üldise pädevusega kohus. Tema põhiülesanne on arutada valitsuse otsuste peale esitatud kaebusi tema pädevusse kuuluvates valdkondades. Mõnel juhul hõlmab tema pädevus kogu Ühendkuningriiki. Esimese astme kohtus on seitse kolleegiumi:

- sotsiaaltoetuste kolleegium (*Social Entitlement Chamber*);
- tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalkaitsekolleegium (*Health, Education and Social Care Chamber*);
- sõjaväepensionide ja -hüvitiste kolleegium (*War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber*);
- maksukolleegium (*Tax Chamber*);
- üldkolleegium (*General Regulatory Chamber*);
- sisserände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum Chamber*);
- rendi- ja omandivaidluste kolleegium (*Property Chamber*).

Kõrgem kohus

Kõrgem kohus lahendab peamiselt, kuid mitte üksnes esimese astme kohtu otsuste peale esitatud kaebusi. See on kõrgem kohtuinstants ja teatavatel asjaoludel pädev tegelema ka kohtuliku kontrolli juhtumitega.

Kõrgem kohus koosneb järgmistest kolleegiumidest:

- halduskolleegium (*Administrative Appeals Chamber*);
- maavaidluskolleegium (*Lands Chamber*);
- maksu- ja kaubanduskolleegium (*Tax and Chancery Chamber*);
- sisserände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum Chamber*).

Neil kohtutel on eksperditeadmised kaebuse esemeks olevas valdkonnas. Kohtunikud on oma pädevusse kuuluva õigusvaldkonna eksperdid ja liikmetel väljastpoolt õigusvalda on kas omas valdkonnas kutsealane kvalifikatsioon või on nad selle omandanud kogemuste teel. Eri liiki kaebusi menetlevate kolleegiumide koosseisud varieeruvad olenevalt kaebuse esemest.

Töökohus ja töövaidluste apellatsioonikohus

Töökohus (*Employment Tribunal*) ja töövaidluste apellatsioonikohus (*Employment Appeal Tribunal*) ei kuulu ühtsesse kohtustruktuuri, kuid kuninglik kohtuamet toetab neid. Need kohtud täidavad haldusülesandeid, et töökohtule esitatud nõuded ja töövaidluste apellatsioonikohtule esitatud kaebused oleks võimalik lahendada.

Inglismaal ja Walesis hõlmab halduskohtu töö haldusõiguse alast pädevust kogu Inglismaal ja Walesis, samuti pädevust teha järelevalvet madalama astme kohtute töö üle.

Erikohtud

Inglismaal ja Walesis on mitu erikohtu:

- **koronerikohtutes** (*Coroners' Courts*) uurib koroner ehk ootamatute surmajuhtumite uurija (vahel koos vandekohtunike abiga) vägivaldseid, mitteloomulikke ja kahtlasi surmajuhtumeid või teadmata põhjusega äkksurmasid;
- **eestkostekohus** (*Court of Protection*) teeb otsuseid teovõimetute täiskasvanute (ning harvadel juhtudel laste) omandi ja vara, tervishoiu ja isikliku heaolu küsimustes. Samuti on sellel kohtul õigus hinnata isiku suutlikkust teha mingi konkreetne otsus. See on kõrgem kohtuinstants ja ta võib luua pretsedente;
- **sõjakohtutes** (*Courts Martial*) algatatakse sõjaõiguse alusel kohtuasju relvajõudude liikmete vastu;
- **kirikukohtud** (*Ecclesiastical Courts*) teevad otsuseid anglikaani kiriku ja kirikuõiguse küsimustes;
- **kaubanduskohtud** (*Commercial/Mercantile Courts*) arutavad kaubandusasju;
- **tehnoloogia- ja ehituskohtud** (*Technology and Construction Courts*) menetlevad ehitustööde või IT-alaste lepingutega seotud küsimusi.

Seotud lingid

[Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 28/05/2020

Erikohtud - Põhja-lirimaa

Selle lehel antakse teavet kohtute kohta, millele Põhja-lirimaa kohtuteenistus pakub haldustuge.

Justiitsministeerium vastutab mitme Põhja-lirimaa kohtu haldamise eest. Praktikas täidab seda ülesannet Põhja-lirimaa kohtuteenistus (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service (NICTS)*), mis on justiitsministeeriumi rakendusamet.

Ministeerium vastutab ametlikult järgmiste kohtute eest:

- hooldusküsimuste kohus (*Care Tribunal*)
- heategevusküsimuste kohus (*Charity Tribunal*)
- Põhja-lirimaa kuritegevusega põhjustatud kahju hüvitamise apellatsioonikogu (*Criminal Injuries Compensation Appeals Panel for Northern Ireland*)
- maaküsimuste kohus (*Lands Tribunal*)
- vaimse tervise hindamise kohus (*Mental Health Review Tribunal*)

- Põhja-irimaa tervise- ja ohutusküsimuste kohus (*Northern Ireland Health and Safety Tribunal*)
- Põhja-irimaa liikluustrahvide kohus (*Northern Ireland Traffic Penalty Tribunal*)
- Põhja-irimaa varahindamiskohus (*Northern Ireland Valuation Tribunal*)
- sotsiaalkindlustus- ja lastetoetusvolinikud (*Social Security Commissioners and Child Support Commissioners*)
- haridusalaste erivajaduste ja puuete kohus (*Special Educational Needs and Disability Tribunal*)
- Põhja-irimaa 1972. aasta üksikisikutele osutatavate tervishoiu- ja sotsiaalteenuste määruse 11. lisa alusel asutatud kohus

Samuti võttis ministeerium aprillis 2010 vastutuse apellatsiooniteenistuse ja rentide hindamise kogu eest, mida mõlemat hallatakse omavalitsuste ministeeriumiga sõlmitud teenustaseme kokkuleppe alusel. Kavade kohaselt antakse vastutus nende organite eest ministeeriumile seadusega üle kohtureformi programmi osana.

Kohtuteenistus pakub teenustaseme kokkuleppe alusel haldustuge ka kogu Ühendkuningriigis pädevatele kohtutele, millel on haru Põhja-irimaal. Nende hulka kuuluvad maksuasjade koda, varjupaiga- ja sisserändeasjade koda, Ühendkuningriigi esimese astme kohtu üldkoja (*General Regulatory Chamber of the First-tier Tribunal*) teabeõiguste jurisdiktsioon ning kõrgema astme kohtu halduskaebuste koda (*Administrative Appeals Chamber of the Upper Tribunal*).

Lisateavet Põhja-irimaa kohtuteenistuse hallatavate kohtute tegevuse kohta koos nende kontaktandmetega leiab [Põhja-irimaa kohtuteenistuse](#) veebisaidilt.

Lingid

[Põhja-irimaa kohtuteenistus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiab siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 10/07/2018

Erikohtud - Šotimaa

Sellel leheküljel kirjeldatakse teatavaid Šotimaa erikohtuid.

Halduskohtud

2007. aasta kohtute ja täitemenetluse seadusega (*Tribunals, Courts and Enforcement Act 2007*) loodi enamiku Ühendkuningriigi valitsusele alluvate kohtute (*tribunals*) jaoks ühtne struktuur, milles kohtud on jagatud esimese astme kohtuks (*First-tier Tribunal*) ja kõrgemaks kohtuks (*Upper Tribunal*). Need mõlemad jagunevad teemade järgi kolleegiumideks (*chambers*), kuhu on koondatud sarnased pädevused. Üksikasjaliku teabe nende kohtute kohta leiab [kuningliku kohtuameti](#) (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*) veebisaidilt.

2014. aasta kohtute (Šotimaa) seadusega (*Tribunals (Scotland) Act 2014*) loodi Šotimaal üks esimese astme kohus (*First-tier Tribunal*) ja üks kõrgem kohus (*Upper Tribunal*). Esimesed kohtud läksid uude struktuuri üle 1. detsembril 2016.

2016. aasta Šotimaa seaduse (*Scotland Act 2016*) paragrahvi 39 kohaselt delegeeritakse mitme reserveeritud pädevusega kohtu juhtimine ja haldamine Šotimaale.

UK First-tier UK Tribunal (Ühendkuningriigi esimese astme kohus)

First-tier Tribunal on üldise pädevusega esimese astme kohus, mille põhiülesanne on lahendada valitsuse otsuste peale esitatud kaebusi tema pädevusse kuuluvates valdkondades. Mõnel juhul hõlmab selle kohtu pädevus kogu Ühendkuningriiki, sealhulgas Šotimaad. Esimese astme kohtus on praegu seitse kolleegiumi:

- sotsiaaltoetuste kolleegium (*Social Entitlement Chamber*);
- tervishoiu-, haridus- ja sotsiaalkaitsekolleegium (*Health, Education and Social Care Chamber*);

- sõjaväepensionide ja -hüvitiste kolleegium (*War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber*);
- maksukolleegium (*Tax Chamber*);
- üldkolleegium (*General Regulatory Chamber*);
- sissereände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum chamber*);
- rendi- ja omandivaidluste kolleegium (*Property Chamber*).

UK Upper Tribunal (Ühendkuningriigi kõrgem kohus)

Ühendkuningriigi **Upper Tribunal** on kõrgem kohus, kes menetleb peamiselt, kuid mitte üksnes esimese astme kohtu otsuste peale esitatud kaebusi. See on kõrgem kohtuinstants ja teataval asjaoludel pädev tegelema ka kohtuliku kontrolli juhtumitega.

Ühendkuningriigi **Upper Tribunal** koosneb järgmistest kolleegiumidest:

- halduskolleegium (*Administrative Appeals Chamber*);
- maavaidluskolleegium (*Lands Chamber*);
- maksu- ja kaubanduskolleegium (*Tax and Chancery Chamber*);
- sissereände- ja varjupaigaasjade kolleegium (*Immigration and Asylum chamber*).

Neil kohtutel on eksperditeadmised kaebuse esemeks olevas valdkonnas. Kohtunikud on oma pädevusse kuuluva õigusvaldkonna eksperdid ja liikmetel väljastpoolt õigusvalda on kas omas valdkonnas kutsealane kvalifikatsioon või on nad selle omandanud kogemuste teel. Eri liiki kaebusi menetlevate kolleegiumide koosseisud varieeruvad olenevalt kaebuse esemest.

Töökohus ja töövaidluste apellatsioonikohus

Töökohus (*Employment Tribunal*) ja töövaidluste apellatsioonikohus (*Employment Appeal Tribunal*) ei kuulu ühtsesse kohtustruktuuri, kuid kuninglik kohtuamet toetab neid. Need kohtud täidavad haldusülesandeid, et töökohtule esitatud nõuded ja töövaidluste apellatsioonikohtule esitatud kaebused oleks võimalik lahendada. Šotimaal on eraldi töövaidluste apellatsioonikohus.

Šotimaa kohtud (*tribunals*)

Šotimaal on mitu sellist kohtut. Enamikku neist kohtutest juhib eraldi esimees või eesistuja ja igal neist on erinev täitepädevus. Pädevusvaldkonnad ulatuvad parkimistrahvide peale esitatud kaebustest kuni raske vaimse häirega patsientide sundravi ja kinnipidamiseni.

Nende Šotimaa kohtute otsuste peale esitatud kaebusi menetlevad Šotimaa tsiviilkohtud ning neid võivad lahendada esimese astme kohus (*Sheriff Court*) ja kõrge tsiviilkohus (*Court of Session*).

Šotimaa kohtureform

2014. aasta kohtute (Šotimaa) seadusega (*Tribunals (Scotland) Act 2014*) on kehtestatud lihtsustatud kaheastmeline Šotimaa kohtute struktuur. Sarnaselt eespool kirjeldatud Ühendkuningriigi mudeliga juhib uusi struktuure Šotimaa kõrgeim kohtunik (*Lord President*). Kõrgeim kohtunik on delegeerinud osa ülesannetest Šotimaa kohtute esinaiseks (*President of Scottish Tribunals*) määratud leedi Smithile. Kõrgem kohus (*Upper Tribunal*) vastutab enamiku esimeses kohtuastmes tehtud otsuste peale esitatud kaebuste lahendamise eest, mistõttu muudelt kohtutelt on see pädevus ära võetud. Esimese astme kohtut (*First-tier Tribunal*) ja kõrgemat kohtut (*Upper Tribunal*) haldab Šotimaa kohtuamet (*Scottish Courts and Tribunals Service*). Kohtud (*Tribunals*) lähevad Šotimaa kohtute (*Scottish Tribunals*) süsteemi üle järk-järgult ja esimene üleminek toimus 2016. aasta detsembris.

Kohtupraktika

Üldiselt on nende Ühendkuningriigi ja Šotimaa kohtute menetlus vähem ametlik kui muudes kohtutes. Sellistesse kohtutesse võivad kuuluda spetsialistid ja eksperdid ka väljastpoolt õigusvaldkonda, näiteks arstid ja teised kohtuvälised isikud, ehkki eesistuja on peaaegu alati õigusharidusega.

Haldusõiguse küsimusi (kohtulik kontroll) arutab Šotimaal **kõrge tsiviilkohus** (*Court of Session*). Lisateabe nende Šotimaa kohtute kohta leiab Šotimaa kohtute veebisaidilt.

Erikohtud

Kui **Šotimaal** kerkib tsiviil- või kriminaalasjas üles Ühendkuningriigi detsentraliseerimiskokkulepetest tulenev põhiseaduslik küsimus (nt inimõiguste küsimused), võib asja edasi anda Ühendkuningriigi kõrgeimale kohtule (*Supreme Court of the United Kingdom*).

Isikukahjukohus

Isikukahjukohus (*Sheriff Personal Injury Court*) loodi 22. septembril 2015 isikukahjuasjade alaste eksperditeadmiste riikliku keskusena. Sellesse kohtusse võib isikukahjuasjadega pöörduda juhul, kui nõutav summa on üle 5000 naelsterlingi. Isikud võivad mis tahes suurusega isikukahjunõude esitada ka kohalikku esimese astme kohtusse (*Sheriff Court*). Töökohal tekkinud isikukahju juhtumite suhtes kehtivad järgmised erisätted: kui nõude suurus on üle 1000 naelsterlingi, võib pöörduda otse isikukahjukohtusse; kui nõude suurus on alla 1000 naelsterlingi, võib asja sellele kohtule edasi anda, kui kohalik esimese astme kohus leiab, et see on piisavalt oluline või keeruline. Alates 22. septembrist 2015 ei saa kõrge tsiviilkohus enam menetleda isikukahjuhagisid, mille hind on alla 100 000 naelsterlingi.

Muud kohtud

- [Aadliküsimuste kohus](#) (*Court of the Lord Lyon*), mis tegeleb vapiküsimustega.
- [Šotimaa põllumajanduskohus](#) (*Scottish Land Court*), mis tegeleb omanike ja rentnike vaheliste vaidlustega.

Seotud lingid

[Kuninglik kohtuamet](#)

[Aadliküsimuste kohus](#)

[Šotimaa põllumajanduskohus](#)

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 28/05/2020